

ÉLETTÜNK

XXI. évf., 1. szám (21. Jahrg., Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

1989 január

P. WASS GYÖRGY Prof. (Innsbruck):

Idő és áldás

— ÜJESZTENDŐRE —

Mert kezdetemben a végem is. — T. S. Eliot angol költőnek felejthetetlen mondata jut eszünkbe, amikor a nyolcvannyolcas év a nyolcvankilencedikbe pirkad. A még ismeretlen év lehetőségei zárják le az immár soha vissza nem hozható események múltévi szövődését. „December 31, éjjeli 24 óra és egyszersmind Január 1, nulla óra” mondja a rádió — és megkondulnak a harangok. Valahol felcsattannak a tűzijátékok petárdái, és az éjjel sötét horizontja tarka színekbe feslik. A gondtalan öröm mómora mögött ott selteng a gondolat: Most, ebben a pillanatban, minden attól függ, hogy bizalommal tudjuk-e átölelni az elkerülhetetlent, ami jön; hogy az új év jövője be tudja-e teljesíteni az elmúltot, hogy az új kezdet csírája gyümölcsbe tudja-e fakasztani a jövő hajnalát. Mert ahogy T. S. Eliot mondaná — végemben a kezdetem is.

Valahogy így éljük meg ebben a pillanatban az időt, amely különben a pendulum üres ketyegésével kíséri napi ténykedésünk unalmas óráit. De idő és „idő” között különbség van, ahogy ezt már a görög ókor is megérezte: a kronos metronómján néha-néha — mint most is az új év kezdetén — átüt a kairos megdöbbentő, de mégis felemelő szölamé. Ezt az „időt” — a kairoszt — magyarul legjobban áldott időnek nevezhetnénk. Ez az a kezdet, amely valamit bevégez. Ez a vég, ahol már a kezdet ünnepe.

A biblia szókinésében van egy ige, amely időnknek ezt a misztériumát kidomborítja. A héber béréka Jahweh az Isten áldása, valaha úgy lebegett a születendőféltben lévő világ kaotikus tenger felett, mint a fiókaít védő sasmadár. Ez volt a kezdet kezdete, amikor az Isten a Lélek áldását lehelte a fejlődő föld, a kibontakozó természet minden egyes létezőjére. Mert „látta az Isten, hogy amit alkotott jó volt”, és megáldotta minden teremtményét. Magyarul: mindennek van jelentősége; minden elkövetkező eseménynek Isten áldása ad értelmet; ez teszi termékennyé univerzumunk szűzi méhét. Isten az embert, a férfit és a nőt, mint önmaga képmását szánta áldásának hordozójává. És, amikor a Teremtő befejezte művét, a hetedik nap szombat-áldása indította történelmünket ágas-bogas jövője felé. Azóta a világ és emberiség történelmének minden mozzanatában a kezdet áldásának csírája él. A természeti katasztrófák, a történelem legborzasztóbb eseményei, az emberi gonoszság minden tette ellenére — világunk áldott állapotban van. Azért történelmünk jeles pillanataiban ez az eredeti áldás száll apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre. Ahogy az Úr hagyta meg Mózesnek és fitestvérének, Áronnak: „Így

áldjátok meg Izrael fiait: áldjon meg téged az Úr és őrizzen meg tégedet. Fordítsa az Úr orcáját tefeléd és adjon békességet néked”. — Mert, ahogy őseink hitték, ez az áldás visszavonhatatlan. Még Izsák Rebekka cseléből eltévesztett áldása is visszavonhatatlanul megfosztotta Ézsaut elsőszülöttségétől, és az áldás Jákobra szállt. Utódai nemzedékről nemzedékre úgy hordozzák az áldás szavait, mint a megtermékenyített föld a jövő magvát. Az áldás nemcsak egy üres szó, hanem ajándék, amely most még felfoghatatlan, de egyszer majd mindennek értelmet ad. Az időnek gyökereit járja át titokzatos melegével, mert már a kezdetben magában hordozza a végki-fejlet beteljesülését. Időnk Isten áldásával terhes.

Ezt az áldást suttogja Lukács evangéliumában az angyal a názáreti szűz magányába, amikor az idő kellős közepén testet ölt az idő teljessége, Jézus Krisztus: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse”. Mire mi mást felelhetne az Istentől áldott ember, mint az isteni Áldót emberi imá-

val áldani. „Áldott az Izrael Ura Istene, mert meglátogatta és megváltotta az ő népét”. Mert ennek az áldott időnek teljességében érkezett hozzánk Jézussal az Isten országa. A kezdet és a vég, az alfa és az omega, az örök szilveszteri éjféli, amikor a jövő a múltat kormányozza és múlt a jövő beteljesedésének magvait csíráztatja. Kezdetemben a vég.

Az év elején talán ilyesféle gondolatok kísérik az újévi pezsgő mámorító jó ízét. Milyen jó ekkor arra gondolni, vagy inkább abban rendületlenül hinni, hogy valamiképp a múlt év minden eseményében ott rejlik az isteni áldás értelmet adó ereje. Milyen jó abban remélni, hogy — számunkra még érthetetlenül — ezt szötte bele időnk visszájába az Isten eredeti áldása. És milyen jó ilyenkor szeretettel átkarolni azt a jövőt, igen 1989 jövőjét, „amelyben sem halál sem élet, sem angyalok sem fejedelemségek, sem jelenvalók sem elkövetkezendők, sem magasság sem mélység, sem pedig egyéb teremtmény nem választhat el minket annak szerelmétől, amely a mi Urunk Jézus Krisztusban van”.

A pápa a kisebbségek jogaiért

A katolikus egyház 1986 óta az újév első napján ünnepli a békét. Teológiai alapját XXIII. János pápa híres *Pacem in terris* kezdetű körlevele fektette le, de hivatalosan VI. Pál pápa kezdte el kifejtetni, majd II. János Pál pápa állította előtérbe az igazságos béke egy-egy részleges vonását. A pápák újévkor az egyház tagjait és az országok vezetőit buzdítják a béke követelményeinek megteremtésére és betartására.

Idén a pápa békeszózatában — az egyház történetében először — a nemzeti, vallási és kulturális kisebbségek jogainak védelmét állítja előtérbe és azt hirdeti, hogy a béke építésében tiszteletben kell tartani a kisebbségek jogait. Ugyan már korábbi pápai megnyilatkozások és a II. Vatikáni Zsinat a *Caudium et Spes* (Az egyház a mai világban) megjelölésű határozatának szakaszai is érintették a kérdést. A pápai tanítóhivatalnak azonban ez az első olyan megnyilatkozása, amely kizárólag a kisebbségek jogait és köteleseit is tárgyalja. Ennek az egyházi intésnek egyben egyetemes jellege is van. Úgy beszél a kisebbségek jogairól, hogy érvényes legyen a világ minden táján és minden országában és vonatkozzék minden faj, nemzetiség, népi, vallási és kulturális kisebbségre az amerikai indiánoktól az írországi protestánsokig, a szovjetunióbeli nemzetiségektől az izraeli palesztinokig és értelem szerint védelmébe veszi a romániai magyarokat és szászokat is, a többi kisebbségekkel együtt.

A bevezető fejezetben az egyház feje

arra mutat rá, hogy a nemzetközi enyhülés időszakában a kisebbségi kérdés jelentősége egyre növekszik, ezért kell mind nagyobb figyelemmel kísérni. Részletesen elemzi a kisebbségi jogok megsértésének különböző formáit. Kimutatja, hogyan kerülnek az egyes népcsoportok vagy vallási kisebbségek olyan helyzetbe, amelyben képtelenné válnak jogaik megvédésére és gyakorlására. Ezután a pápa két lényeges alapelvet szögez le. Az egyik:

Sérthetetlen minden egyes emberi személy elidegeníthetetlen méltósága, tekintet nélkül faji, népi, nemzetiségi, kulturális vagy vallási hovatartozására. Ugyanakkor egyetlen személy sem létezik önmagában, teljes azonosságát csak más személyekhez vagy csoportokhoz kapcsolódva találja meg. Ezért vonatkozik az elv az emberek közösségeire is. Nekik is joguk van közösségeik identitásához...

A másik elv az emberiség alapvető egységéből vezethető le:

... az egész emberiség egységes közösséget alkot függetlenül népi, nemzeti, kulturális és vallási különbségeitől. Ez viszont nem engedi meg a népek közötti megkülönböztetést és ezért kölcsönös szolidaritásuk megvalósítására kell törekedni.

A KISEBBSÉGEK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

Vannak ugyan államok, amelyekben a kisebbségek jogait külön törvények vé-

(Folytatás a 2. oldalon)

Vasárnapi gondolatok

A 2. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(január 15)

Jézus anyja így szólt Fíához: „Nincs boruk”. Jézus azt mondta: „Asszony, a mi gondunk ez? Még nem jött el az én óráim”. (Jn 2,3—4)

Az asszonyi-ember veszi észre először tevékenyen az emberi hiba által beállt többszörösen kellemetlen helyzetet. Ezt a képességet Istentől kapták — Isten dicsőségére és az emberek javára kell felhasználniuk. Persze ha valaki csupán saját javára fordítja, akkor újabb emberi hiba keletkezik. Az ebből keletkező kellemetlenség „számláját” nekik kell valamikor kiegyenlíteniük.

Mennyi minden rejtőzik e két szóban: „Nincs boruk”. Elsősorban a segélykérés: segítség már rajtuk! Másodsorban az Istennek kijáró tisztelet: „Csak Te tudsz itt segíteni!”

Jézus tiltakozik ugyan, hogy Ő legyen az emberi tehetetlenség helyrehozója. Anyja kérésének mégsem tud ellenállni. Isten hagyja magát „rábeszélni” — általunk is...

A 3. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(január 22)

„Jézus, a Lélek erejével visszatért Galiléába”. (Lk 4,14)

A szent írók többször mutatnak rá, hogy Jézus „a Lélek erejében” cselekedett. Például: „A Lélek a pusztába vitte Jézust negyven napra” (Lk 4,2). Ez azt jelenti, hogy Jézus tetteit Isten irányítja, vezeti. De azt is, hogy Jézus elfogadja az isteni irányítást — kifogások és feltételek nélkül. És mi?

Beszélgetések alkalmával többen megjegyezték: „En még sohasem éreztem, vagy tapasztaltam Isten vezetését életemben”. Hol lehet(nek) itt a hiba (hibák)?

A keresztségben megkapjuk — egyenként — a Lélek erejét. A bérmálásban pedig Isten megerősíti bennünk. Mi, vagy ki az oka, hogy mégsem érezzük?

A 4. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(január 29)

„Ma teljesedett be az Írás, amelyet az imént hallottatok”. (Lk 21)

Jézus ajakán történelmi idők szavai ülnek. E szavak megtöltik a termet és behatolnak a jelenlevők lelkébe. Mindnyájan érzik első pillanatban a helyzet nagyságát. Ahelyett, hogy örülnének: történelmi — és isteni idők tanúi lehetnek, kezdik keresni a kifogásokat, miként bújhatnának ki a Megváltó jelenlétének felelőssége alól. Nem először és nem utoljára.

Ha Isten túl közel kerül hozzánk, túlságosan kényelmetlenné válhat számunkra. Ahelyett, hogy ujjonganánk Isten-

(Folytatás a 2. oldalon)

Időtartalekaink

A civilizált ember hozzá szokott bizonyos időbeliséghez és személyes életét is gyakran szemléli így, hasonlítja össze elért eredményeit saját életidejével, számíthatja, mikor van még deledőn, mikortól a lefelé vezető ágba.

Valójában nem más ez rossz beidegződésnél. Az idő és az ember belső valósága ilyen módon nem is mérhető. Az idő csak látszólag kerete az életnek, csak attól válik örökös készítő erővé, ha mindenben múlásához viszonyítunk, ha dolgainkat az idő múlékonyosságának viszonylatában értékeljük.

Új év, az 1989-es esztendő következik és ilyenkor a közfelfogás is úgy mond emberi megújulást ír elő, kezdjük más emberként az ismét megfiatalodott időt, az előttünk tornyosuló lehetőség-sorozatot. Érdemes ilyenkor saját magunk meglátásaira is odafigyelni, s legalább ennyire a lelki értékrendre, amelyik gyakran tér el a tudatitól, a tradicionálistól, melynek parancsai a felszínen mégis minduntalan meghatározó cselekedeteinket.

A lelki értékrend a különböző idősíkokat korántsem kronológikusan tárolja, mégkevésbé kezeli. Ott egy-egy első benyomás előbb jelenik meg, mint amiként a tudat rögzítette, előbb fejt ki hatását, mint róla gondoljuk és olyan módon épül be személyiségjegyeink közé, hogy azt környezetünk néha előbb érzékeli, mint saját magunk.

Az időnél talán követhetőbb igazító ösvényt mutatnak a szeretet emlékei és lehetőségei. Még a be nem teljesült vagy

a kihagyott lehetőségek is. A szeretet, mely nélkül az Istenhez kapcsolódás csak részben vagy sehogyan sem maradandó, nem az időben, hanem az időtlenségben foglalja el helyét. Szeretetünk, a ma, az 1989-ben élő embereké ugyanúgy készíttet áldozatokra, indíthat mások gyógyítására, megértésére, mint kétezer éve és sem az okokról, sem az indokokról nem állíthatjuk, hogy azóta megváltoztak, elévültek vagy, hogy modernizálódtak, már elvesztették önazonosságukat. Isten és az ő viszonyulása hozzánk az időben semmit sem módosult. A teremtés, aminek nincs kezdete és vége, ugyanaz ma is, függetlenül attól, mennyit vagyunk képesek mi, esendő és halandó lények belőle számszerűleg kifejezni, logikánkkal megközelíteni. Az idő múlás az anya-gyermek és a gyermek-anya kettős vonzásában nem válhat romboló, korábbi állapotokat érvénytelenítő tényezővé, ha ez a kötés lelkileg jól megalapozott. Ugyanígy nem fordulhatunk imádkozásunkban más mérték szerint az Úrhoz éret felnötként, mint első gyermekkori találkozásaink alkalmával. Más talán csak ábítatunk természete volt vagy lett. A hiány, a készíttet ugyanaz és Isten színe előtt nem alakoskodhat, aki igazán őt keresi.

Isten nincs az időnek kiszolgáltatva, neki nem mozgástere az idő, következőképpen a mainál jobban mi is függetleníthetnénk magunkat tőle, hiszen az ember Isten képére formálva teremtett. Az időkoordináták a mindenkori hely meghatározásának kellékei, mint hajóskapitány számára a csillagok állása, de ennél több nem lehet, ennél meghatározóbb szerepet nem ruházhatunk rá. Nincs tehát oka sem divatból, sem mások utolérésétől sarkallva arra, hogy száguldjunk új és még újabb jövőképek, gyakorta ködvarak eléérése végett s közben lassan saját mindenkori jelenünket húzzuk ki lábunk alól. Meglassíthatva, belső és külső békességet találva és teremtvé fogadjuk el az időt és nemesítjük azt önnön lelkünkben soha el nem apadó szeretetté, miáltal Isten és ember voltunk nagy-nagy titkait az örök kétkedés helyett a hit erejével viselhetjük, — mindazt, ami reánk vár, mint tették a Szentlélek erejével küldetésüket vállaló egykori tanítványok.

Szép Zoltán

Hírek — események

II. János Pál pápa kinevezte Joachim Meisner kelet-berlini kardinálist kölni érsekké. Meisner bíboros 1980 óta püspök Berlinben, keletnémet területről származik.

A Nemzetközi Keresztény Szolidaritás Mozgalom „Christen in Not” c. havi folyóráta szerint Romániában Nestor Popescu volt filmrendező, keresztény hite miatt, közel egy éve pszichiátriai klinikán tartják fogva. Popescu 1986-ban a bukaresti baptista egyházközségben vette fel a ke-

GYŰJTÉS AZ ERDÉLYI MENEKÜLTEKNEK

A Magyarországra menekült és a még Erdélyben élő magyar testvéreink segítségére gyűjtést tartunk, amelyet a nemzetközileg ismert egyházi szervezet, a „Speckpater” segélyszervezete közvetlenül juttat el a rászorulókhhoz. Az adományokat egész Európából a következő csekk számlára kérjük befizetni: Kirche im Not Ostpriesterhilfe Deutschland e.V. — Ungarnhilfe-Siebenbürgen —, Postgiroamt München, BLZ 700 100 80, Konto-Nr.: 3481-809.

Az „Ungarnhilfe-Siebenbürgen” megjelölés feltétlen szükséges, így nem lehet a befizetett összeget más célra felhasználni!

Magyar pasztoráció Norvégiában

30 ÉVES JUBILEUM

A norvég parlament 1956 novemberében szüntette meg Alkotmányának azt a híres (hírhedt) második paragrafusát, amely 1314 óta tiltotta a jezsuiták jelenlétét az országban. Körülbelül ugyanebben az időben jelentek meg az első magyar csoportok itt és ezzel elindult a magyar élet Norvégiában. Az ideérkező magyar katolikusok mintegy 20 százalékát tették ki az akkor mindössze négyezer lelket számláló katolikus egyháznak.

Az oslói püspököknek, Msgr. Mangernek első gondja volt, hogy a magyaroknak papot, lelkiatyát szerezzen. Hamarosan P. Szabó Szerém ferences atya jelentkezett a munkára, azonban pár hónapos tartózkodás után elhagyta az országot. Ekkor, 1958 őszén az említett oslói püspök a Löwenben élő magyar jezsuitákhoz fordult azzal a kéréssel: valaki látogasson fel, legalább azért, hogy karácsonyra misét tartson a magyaroknak. Az akkor Löwenben élő három atya, P. Varga László, P. Muzslay István és P. Horváth Kálmán megbeszélése azzal végződött, hogy a jószágos Páter Varga — „Laci bácsi” — az öregebb jogán P. Horváthra mutatott, hogy „Fiam, akkor maga menjen fel Oslóba!”

Ezzel kezdődött a szétszóratásban élő magyar jezsuiták életében egy új vállalkozás: elsőnek belépni az eddig tiltott területre.

P. Horváth első látogatása 1958 decemberében volt, az itteni sötét és hideg tél kelles közepén. Utána még többször fel látogatott Löwenből, most már úgy is, hogy egy-egy körút keretében minden magyar csoportot felkeresett. A csoportok száma akkor 15 volt, Oslótól, meg egymástól is nagy, legtöbb esetben 4—600 km távolságra. P. Horváth 1960 őszén végleges jelleggel Norvégiába költözött; 1967 óta norvég állampolgár és 1987 óta a norvég állam nyugdíjas jezsuitája.

A magyar rendtartomány később további munkatársakat tudott biztosítani Norvégiára számára: 1961-ben jött P. Teres Ágoston, 1967-ben P. Sárosi József, végül 1973-ban P. dr. Szentiványi Dezső. Az első és közvetlen magyar munkaterület Oslo, illetve Norvégia volt. Később rendszeresen dolgoztak és hosszabb ideig Svédországban és Dániában. 1970-ben egy látogatás alkalmával P. Horváth találkozott az izlandi magyarokkal, utána őket is rendszeresen látogatták: kezdetben évente, később két évenként.

Az oslói kis „rendház”-ból alkalmi munkákat vállaltak Európa legtöbb országában. Közülük csak a szabadkai és palicsi missziót említjük meg, ami később is igen sok és kedves kapcsolatot, munkaalkalmat készített elő.

Az idő magával hozta az öregedést a páterek számára. Pillanatnyilag P. Horváth „egyedül-egyedül” készül Oslóban élete 29. sötét és hideg telére Norvégiában.

Egyetlen munkatársa, P. Teres a Castel Gandolfo-i csillagdában várja a több meglepet, akár közönségesen földi, akár talán kozmikus formában.

A 30 éves évfordulóra az Eg igen jó időben elküldte ajándékát: szeptember 17-én Bergenben szentelték pappá a fiatal norvég származású jezsuitát, P. Gustav Johannessent, ő az első norvég jezsuita, akit az országban szenteltek és akinek szabad belépése van hazájába.

Idáig jutva, gondolhat az ember az öreg Simeon imájára: *Most bocsásd el Uram... Vagy ha még ezt nem teszed, akkor Te Deum Laudamus: köszönet az elmúlt 30 évért!*

Kronikás

A PÁPA A KISEBBSÉGEK JOGAIÉRT

(Folytatás az első oldalról)

dik, — állapítja meg a pápa, majd így folytatja:

„Mégis gyakran előfordul, hogy hátrányos megkülönböztetések sújtják a kisebbségeket. Ilyenkor az állam kötelessége, hogy védelmébe vegye őket. Mindent megelőz a kisebbség elidegeníthetetlen joga a léthez... Az olyan állam, amely kisebbséghez tartozó polgárok életét veszélyeztető cselekményeket végrehajt vagy eltűr, megsérti a társadalmi rendet szabályozó legelemibb törvényt... A léthez való jogot rejtett módon is lehet korlátozni...” További biztosítandó joga a kisebbségnek kultúrája megerősítésére és kibontakozására irányul. „Nem ritkaság, hogy kisebbségi csoportokat a kulturális megsemmisülés veszélye fenyeget. Egyes helyeken ugyanis olyan törvények léptek életbe, amelyek nem ismerik el a saját nyelv használatának jogát. Néha erőszakkal megváltoztatják a származás és a szülőföld megjelölésének nevét. Előfordul, hogy semmibe veszik egyes kisebbségek művészi vagy irodalmi alkotásait és közösségi életükben sincs lehetőségük kulturális és vallási ünnepeik megilésére... A kulturális örökséghez való joggal szoros összefügg a kisebbségeknek az a joga, hogy érintkezhessenek azonos kulturális és történelmi örökség birtokában lévő, de más állam területén élő csoportokkal.”

Az újévi üzenet ezután kitér a vallásszabadság jogára, majd kifejti, hogy kényes helyzet áll elő akkor, ha egy kisebbségi csoport függetlenségre vagy legalábbis nagyobb politikai autonómiára törekszik. Ilyenkor kötelező a párbeszéd, vagy a tárgyalás módszerének alkalmazása.

Jogaik mellett azonban kötelességeik is vannak a kisebbségeknek. Mindenekelőtt együtt kell munkálkodni a többséggel a közjó megvalósításán. Továbbá biztosítani kell tagjaiknak a csoporton belüli szabadságát és méltóságát. A kötelességek tárgyalása során II. János Pál figyelmet érdemlő megkülönböztetést tesz:

„A jogtalanság állapotában élő kisebbség külföldre vándorolt tagjainak feladata, hogy felemeljék szavukat és jogaik tiszteletben tartását követeljék, ha szülőföldjükön továbbra is elnyomják a kisebbségi jogokat.”

A pápa az egyház tagjaihoz és az országok vezetőihez intézett üzenet végén egy igazságosabb és békésebb társadalom építésére buzdít. Megvalósítása komoly erőfeszítést kíván nemcsak a nyilvánvaló hátrányos megkülönböztetések, hanem mindenfajta elválasztó akadályok megszüntetésére. És ezzel a megállapításával a kisebbségek jogainak tiszteletét a társadalmi összhang próbakövének, az állampolgársági érettség mértékének minősíti.

K. Z.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

nünk jelenlétén. Mert, ha hozzánk jön, a „mi” Istenünk is — számunkra.

Az „Írásnak”, vagyis Isten ígéretének beteljesedése mélységes élményé válhat számunkra. Ha nem zárkozunk el a rajtunk való (isteni) beteljesedéstől. Isten pedig ma is beteljesíti akaratát, ígéretét. Talán rajtunk, vagy rajtuk keresztül.

AZ 5. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (február 5)

„Jézus beszélt a hajóba, amely Péteré volt és kérte, vigye beljebb a parttól. Aztán a hajóból tanította a népet”. (Lk 5,3)

Jézus a legkülönbözőbb alkalmakat használja fel, hogy tanítsa az embereket. Tanít hegyen, hajóból, templomban, menet közben, imaházban, „privát”-lakásban... a körülményeknek megfelelően. Minket is, ha észrevesszük: Ő szól most hozzánk.

Simon Péter hajója ugyanolyan megfelelő eszköz Jézus számára, mint egy kő, amelyre felállhat vagy egy asztal, amelyhez leülhet. Mindenhol tud tanítani, minden eszköz által szól(hat) hozzánk.

Pétert kéri meg szívességre. Nem egy idegent. Protekció? Nem, barátság és megtiszteltetés. Miért menekülünk, ha Isten „minket kér meg” szívességre? Az Isten nélkül viselt kereszt nem könnyebb, csak úgy néz ki.

Fejős Ottó

Aki másnak ártatlan örömein, szerencsén örülni nem tud: az nem érdemel, nem nyer szeretetet másoktól, mert a szeretet csak szeretésnek lehet a jutalma.

Deák Ferenc

1989 -02- 16

4/151

MHC 3.350

136.566/2

A BÉCSI MAGYAR LEKÉSZSÉG

melléklete az "ÉLETÜNK" - höz

1989 január

ÚJ ESZTENDŐBEN, ÚJ SZIVEKKEL.... idézhetjük az ének versét. Jelen esetben a Bécsi Magyar Lelkészség is mondhatja: új esztendőben, új helyen, felújított állapotban fogadhatja az érdeklődőket, akár ügyintézésre, megbeszélésre vagy éppen egymással való időnkénti találkozásra.

Amint már sokan tudják a Pressgasse-i irodát feladva átköltöztünk a Döblergasse-i "Szent István Otthon" néven ismert helyiségbe. Ide helyeztük át az irodánkat, itt van a könyvtár, egy szerény előadó terem, valamint egy újonnan felszerelt konyha. Az elrendezés még folyamatban van, a közmondás is azt mondja: mert lassan érünk messzire".

Telefonunk is megváltozott. A régit el kell felejteni, az újat pedig megjegyezni.

0 2 2 2 - 9 6 4 9 7 2

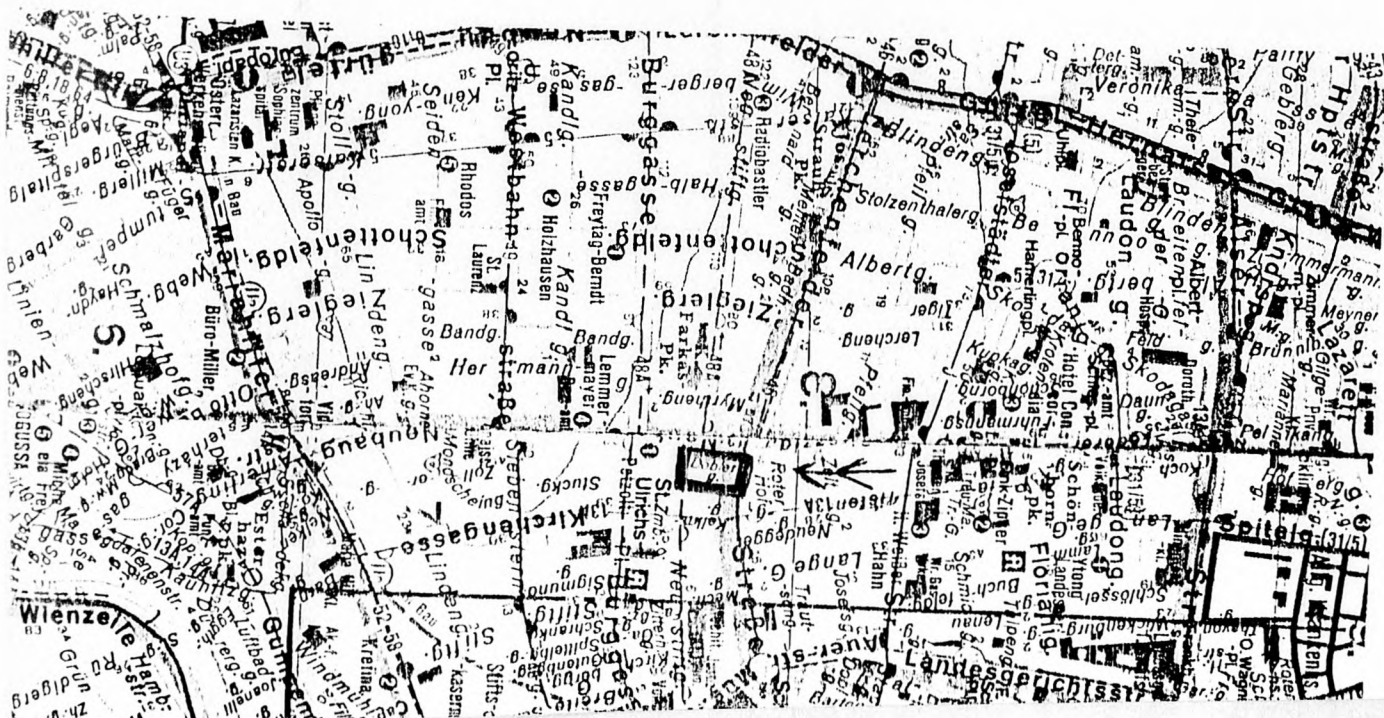
Ezzel kapcsolatban szeretném azt is közhírré tenni, hogy a Lelkészség fogadóórái az alább jelzett módon változnak:

Hétfő - kedd	délelőtt	9 - 13
Csütörtök - péntek	"	9 - 13

Szerdán a jövőben nem délelőtt, hanem délután 13 - 19 óráig.

Igy kívánunk alkalmat nyújtani azoknak, akik dolgoznak, hogy munka után lehetőségük legyen kapcsolatot teremteni a lelkeszi hivatallal. - Kérjük kedves Híveinket vegyék ezt a beosztást figyelembe. -

Szeretném, ha lassan-lassan a Lelkészség mintegy otthonává válna magyarjainknak.

A túloldali térképen megtaláljuk a DÖBLERGASSE-t s annak megközelítési lehetőségeit.

46-os villamos
13/A autóbusz
48/A autóbusz
U/2 /U-Bahn/

Neubaugasse megálló
Lerchenfelderstrasse
Neubaugasse
Schmerlingplatz
/Lerchenfelderstrasse 1 megálló
a 46-os villamossal a 2. megálló/

A Döblergasse felújításához szívesen adták sokan a segítségüket, akár anyagiakban, -mert munkájuk miatt fizikailag nem tudtak segíteni- akár személyes munkával, akik ezt megtehették. Nagyon hálás köszönet érte, mindenképpen értékes segítséget nyújtottak nemes célunk eléréséhez. Ezenfelül mindannyian erkölcsi tartásról is tanúskodtak azzal, hogy áldozatosan hozzájárultak gondjaink enyhítésére.

A novemberi mellékletünkben leköszöltük a segítséget nyújtók egy részének neveit, azonban ez decemberben nem történt meg, mint ahogy jeleztük. Ám több szempont miatt helyesebbnek találtuk, hogy személyesen mondjuk köszönetet az áldozatos segítségért. Továbbra is ezt a köszönőformát szeretnénk használni.

MAGYAR SZENTMISÉK vasár- s ünnepnapokon:

I. Singerstrasse 7	Hegyi György	11 h
IX. Pazmaneum, szombaton	Valentiny Géza, prelátus	18.30 h
Traiskirchen, tábor -	jan.8, 22, 29, febr.5, 12, 26.	10 h
Traiskirchen, pléb. templ.	jan. 15, febr. 19.	10 h
Mödling	jan.1,8,15,22,29, febr.5,12,19,26	16 h
Kaiser-Ebersdorf	jan. 7, 21, febr. 4, 18.	16 h

F O N T O S A B B H I R E I N K

1989 január 22.-én délután 16 órakor ÖKUMENIKUS imatalálkozó lesz a Lindengasse 44 sz. alatti evang. templomban. Ebben az esztendőben Dr. Groer Hermann kardinalis, bécsi érsek Ur részt vesz és vezeti az áhitatot.

Kérjük a kedves Híveket, hogy minél többen vegyenek részt ezen az ökumenikus testvéri találkozón.

Szentségi házasságot kötöttek:

SZENTPÉTERI SZÜTS Elemér és SÉGUR-CABANAC Nicolette grófnő, 1988 szeptember 24-én tartották esküvőjüket a bécsi kapucinusok templomában.

A templomot zsúfolásig megtöltötték a két család rokonai és barátai, akik a templomi szertartás utáni fogadáson az ifjú párt szeretettel üdvözölték. - Az ifjú férj édesanyja Szüts Myra, egyike egyházközségünk legrégebbi híveinek és fia sok éven át lelkesen működött közre a Szent István bálok sikeres megrendezésének érdekében.

Z A R Á N D O K L A T O K

A Szentföld-i zarándoklatra még lehet jelentkezni: 10 napos út ára: 12.100.--ö.S. Félpénzió, kétágyas szoba, biztosítás, borraavaló. Tel.: 96 49 72.

Lourdes-ba szintén lesz egy zarándoklat május 30-június 7-ig. Vonattal Einsiedl Marsielle megtekintésével. Több napi tartózkodás Lourdesba. Majd Neyers-be /Bernadette kolostora/ látogatása után térünk vissza Bécsbe. Ára: 8.300.-- S. Bejelentkezés a Lelkészségen: 96 49 72.

Für den Inhalt verantwortlich: György Hegyi, Döblergasse 2, 1070 Wien.

SZAMOSI JÓZSEF:

Mágusok - bölcsek - királyok

Jézus születésének betlehemi színhe-lyéről csak annyit tudunk, hogy a Kisdedet Mária bepólyálta és *jászolba fektette*. Nincs szó közvetlenül istállóról vagy barlangról, amint ökörről és számárról sínes. Érthető hát, ha a Jézus születését ábrázoló képzőművészeti alkotásokon hol istállót, hol barlangot, primitív deszkaházikót, máskor romos épületet látunk. Később a vallásos tisztelet, jobban mondva a kor ízlése, a születést természetesen a napkeleti bölcsek hódolatát is méltóbb környezetbe, így klasszikus csarnokba, pompás fantázia-palotába vagy éppen köznapi polgári milióba helyezte. Lukács evangéliuma nem hagy kétséget afelől, hogy a *jászolban fekvő Kisdedet csak a pásztorok látták, a napkeleti bölcsek már „a házba lépve” pillantották meg a Gyermeket anyjával, Máriával*, — ahogyan Máténál olvassuk, aki egyike volt Jézus tanítványainak és egyedül ő írta meg a napkeleti bölcsek képzeletet serkentő történetét. Lényegében annyit, hogy egy csil-
lag vezette őket Napkeletről, hódoltak a Gyermek előtt, letették ajándékaikat, majd más úton tértek vissza hazájukba.

A Szentírásban *nincs szó királyokról, hanem „mágusokról”, bölcsekről*. Kik voltak a mágusok? A szó perzsa eredetű. Hellenista és római írók szerint a mágusok tudós asztrológusok, egyúttal álomfejtők, akik a csillagok állásából jósoltak. A rabbinikus irodalomban a mágus varázslót jelent, ilyen értelemben használja a mai közbeszéd is. Bibliáink — katolikus és protestáns egyaránt — kerülnek a szót, és *következetesen bölcsekről* szólnak.

Minthogy Máté evangéliuma a napkeleti bölcsek nevéől semmit sem árul el, felmerül a kérdés: *honnan származik közismert elnevezésük?*

Nevükről a legrégebbi feljegyzés a trieri ún. *Egbert-Kódexben* van. A három keleti bölcse közül kettőnek a nevét

tartotta fent: *Pudizár és Melchias* formában. Egy későbbi, 7. századi párizsi kéziratban már mindhárman szerepelnek: *Gathaspe, Melchior, Bithisarea* alakban. Kézenfekvő a feltevés, ezekből formálódott ki a ma használatos népies elnevezésük, magyarul: Gáspár, Menyhért, Boldizsár.

De *hol volt ama Napkelet?* És honnan, hogyan lépnek a színre a három királyok?

JUHÁSZ GYULA (1883–1937):

Vízkeresztre

*Jövőnek távol, boldog Napkeletről
Három királyok, híres mágusok,
Mert bírt hallottak a csodás Gyerekről,
Kiről legenda és jóslat susog.*

*Ki született szegényen Betlehemben,
Kit megöletne Heródes király
S aranyat, tömjént, mirrhát lelkesedve
Hoz néki Gáspár, Menyhért, Boldizsár!*

*Szerecsen, indus, perzsa, mind csodálja
A Kisdedet, ki a jövő királya
S a csillagot, mely homlokán ragyog.*

*Ő édes, kedves. Bájolón gagyog
S egy pintyökét néz, mely szent szelíden
A Szűz Mária vállán megpihen...*

Nyugaton a hívő, jámbor lelkek nemcsak a mágusokkal, de a keleti bölcsekkel sem tudtak mit kezdeni és már a 8. században helyettük föltűnnek a három királyok. Hogy valóban királyok lettek volna, történelmileg nem igazolható. Azon meg, honnan jöttek, hol volt a hazájuk, maguk a szentírásmagyarázók is sokat töprengtek. Egyesek szerint *Mezopotámiában* vagy *Dél-Arábiában* kell a hazájukat keresni. Mások *Perzsiára* és a mesebeli *Indiára* gondolnak. Sőt olyan vélekedés is van, hogy három különböző irányból jöttek s csak Jeruzsálemben találkoztak össze. A kérdésre egyértelmű választ a mai napig sem tudunk adni: a három királyok csil-
lagvezérelte utazása és emberi alakja a legendák titokzatos homályába merül.

A katakombák falfestményein — nem kevesebb, mint 12 képen! — és más korai képeken természetesen nem királyok, hanem mágusok szerepelnek. Öltözetük is ennek megfelelő. Fejükön például a „frígiai sapkához” hasonló főveget látni. Így mutatja őket, piros frígiai sapkában a ravennai *Sant'Appolinare Nuovo bazilika* 6. századból való világhírű mozaikja.

Főntebb említettük, hogy a *napkeleti bölcsek szerepét a 8. századtól kezdve a mágusoktól átveszik a három királyok*. Közülük Gáspárt rendszerint fehérszakkallú öregnek ábrázolják, amint a Gyermek előtt térdel és díszes ládikát nyújt feléje. Koronája a földre van letéve. Menyhért középkorú, fején korona, kezében tömjéntartó van. Mindketten földigérő, díszes hermelin-galléros palástot viselnek. Menyhértet gyakran barna- vagy sárgabőrűnek festik, Boldizsárt pedig feketének. Ő a szerecsenkirály, nyúlánk termetű, a három közül a legfiatalabb. Boldizsárból az olasz quattrocento csinált „szerecsenkirályt”, de attól kezdve szinte kötelezően feketebőrűnek festik, fején ékköves keleti turbánnal, ő jelenik meg a legpompásabb, legcifrább öltözetekben.

A keresztény képzőművészet eléggé egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy *a három király az akkor ismert három földrészt képviseli, tehát Európát, Ázsi-*

át, Afrikát. Főleg az itáliai reneszánsz festők színdús vázsnaira, a Háromkirályok fejedelmi fölvonulási menetébe logikusan kerülnek az említett három földrész jellegzetes állatai: ficánkoló lovak, indiai elefántok, afrikai tevék, majmok s egyéb exotikus állatok és madarak. Azt sem szabad elfelejteni, hogy bizonyos állatok, növények, sőt ásványok és más tárgyak a keresztény szimbólumrendszerben meghatározott jelentés-tartalom hordozói. A katakomba-képeken a hal Krisztus jelképe, a háromlevelű növények (lóhere, eper, stb.) természetesen a Szentháromságé. A páva régóta az örökkévalóság szimbóluma, a teve a kitartás, a türelem és alázatos engedelmesség jelképe. A Háromkirályok lovainak színe is tudatosan különbözik egymástól: egyik fehér, a másik barna vagy sárga, a harmadik fekete. Földrajzi értelmezésük elég világos. Ezek a szimbólumok korszakonként és országok, népek szerint változhatnak. Egyazon dolognak jelképi értelme más volt az első keresztényeknél, mint a későbbi századokban, más a római Egyházban mint a keleti orthodoxiában és ismét más Egyiptomban vagy a zsidóknál.

Ha már a jelképeknél tartunk: *hogyan értelmezzük a napkeleti bölcsek adományait?*

A nyugati egyházatyák, elsősorban is Szent Ágoston magyarázata szerint az arany a *Királyt*-, a tömjén a *Messiaszt*-, a mirrha a *Megváltót* illeti meg. A tömjén füstje egyébként az égbeszálló imádságot, a mirrha a halhatatlanságot jelképezi. Keleten, mint ismeretes, a mirrhát csakugyan használták a holttestek balzsamozásánál. János evangéliumában is ezt olvassuk: „Jöve pedig Nikodémus, hozván mirrhából és áloéból való kenetet... Vevék tehát Jézus testét, begöngyölték gyolcsruhákba illatos szerekkel együtt, ahogy a zsidóknál szokás temetni”.

Befejezésül: *Mit tudunk a kölni domban őrzött Háromkirályok ereklyéről?*

Pontosan fogalmazva: az ereklyét a hagyomány tulajdonítja a három királyokénak. Azt azonban tudjuk, hogy az ereklyék az 5. században, *Zénó bizánci császár* uralkodása idején kerültek Konstantinápolyba, később Milánóba, a *Szent Eustorgius* bazilikába. Milánó elfoglalása (1162) után *Barbarossa Fri-*

Összehasonlítás

Helmut, osztrák évfolyamúrsam az egyetemről, 1987-ben kiment Ecuadorba, ott dolgozik missziós papként a bennszülötteknél. Karácsony előtt körlevél útján kevesi fel barátait, jótévőit. Így ért el engem is közleménye, ebből idézek néhány jellemző részt.

A Banife-i plébániához 14 falu tartozik, meg két filiále magában a városban. A plébániatemplom kicsi, rozoga, kopott, most újat építenek. A templom vasbeton oszlopai egy-egy család pártfogását élvezik: kisebb összegeket fizetnek be cementre, ami az oszlopba kerül. Ezenkívül egy-egy szentmise alkalmával fel is díszítik „oszlopaikat”.

Családi akciókban egyébként havonta mást-mást adományoznak a templom számára, ebben a hónapban egy-egy téglat családtagonként. Így lesz „övék” a templom. A vasbetonoszlopok szimbolizálják az összetartást: ahogy a vas és beton egymásbaolvad, egymást segítik és tartják, hordják a terhet és dicsőítik Istent, így szolgálják az imádkozó emberek javát.

Magyar csoportjainknak nem kell templomot építenök, van helyben elég, ahova betérhetünk szentmisére. Viszont „közösségeink templomát” sem — vagy alig — építjük, ahol közösségben imádkozhatunk. Valljuk be, nincs is igényünk rá. A beton és vas összetartása helyett a taszítást választjuk — ez könnyebb.

Áldozatot sem kell hozni, saját önzésünk elégséges. Tisztelet a kivételnek. Ne csodálkozzunk, ha egyházi közösségeink lassan úgy „lefogynak”, összezsugorodnak, hogy papjaink nemsokára kérvényezhetik felvételüket a helybeli egyházmegye idegen nyelvű pasztorációs munkájába.

Új esztendőben fel kell tegyük a kérdést: hogyan tovább??

Az összehasonlítás az olvasó feladata. Neki kell továbbadnia a kérdést azoknak, akik e sorokat, e lapot nem olvassák.

Fejős Ottó

gyes német császár adományozta a nagy becsben tartott ereklyét *Dasseli Rainald* kölni érseknek. Azóta vannak Kölnben egy 1200 körül készült, drágakövekkel és figurákkal gazdagon díszített ereklyetartó szekrényben, amelyet a köznyelv röviden „Schrein der Könige”, azaz *Királyok szekrényének* nevez s amely a Dóm egyik legnagyobb kincse és látványossága

Hírek - események

175 éve, 1813-ban a németországi Kerpenben született a modern idők egyik legnagyobb szociálpedagógusa, *Adolf Kolping*. Szegény földműves családból származott, ő maga cipészinas, majd cipészsegéd lett. Nagy nehézségek között végezte a gimnáziumot s teológiai tanulmányai után, 1845-ben szentelték pappá. Egész életét annak a nemes célnak szolgálatába állította, hogy az iparosifjúságot vallásos és hazafias szellemben megtartsa s a munkástársadalomnak öntudatos, képzett vezetőket neveljen. Nevét méltán tartják fenn az általa alapított „Kolping-házak” százai és a Katolikus Legényegyletek. Magyarországon az első ilyen egyesület 1856-ban, *Scitovszky hercegrímás* támogatásával létesült s aztán számuk rohamosan emelkedett.

Katolikus és protestáns értelmiségiek december 3-án a budapesti Örökimádás-templom Szent István termében *Márton Aron Társaság*ot alapítottak. Elnökké *Keresztes Sándor* egykori Demokrata Nép-

párti képviselőt, alelnökké *Szesztay Andrást* szociológust választották. A vezetésben szerepet vállaltak többek között *Győrffy György*, *Bibó István* történészek, *Szentágothai János* akadémikus és *Entz Géza* művészettörténész.

II. János Pál pápa szerint a II. Vatikáni Zsinat által 25 évvel ezelőtt hozott liturgikus reform új lendületet adott az egyház imaéletének. A „Sacrosantum concilium” kezdetű liturgikus konstitúciót „mérőkövnek” nevezte az egyház történetében.

450 éves a debreceni Református Kollégium. A jubileumi ünnepeksorozat november 11-én a Nagytemplomban tartott hálaadó istentisztelettel kezdődött, innepi megemlékezésekkel és díszdoktoravatással folytatódott, november 12-én pedig a Kollégium dísztermében nemzetközi részvétellel tudományos ülészakra került sor.

A német nyelvterületen működő katolikus egyházi kórusoknak mintegy 330 ezer tagja van, közölte a Cecília-Társaság elnöke, *Udo Hildebrand*, a Freiburgi dóm énekkara fennállásának 150. évfordulója alkalmából.

PANNONHALMI ORGONAMÚZEUM

20 éves

20 éves a pannonhalmi Orgonamúzeum, amely a maga nemében egyedülálló az országban. 1968-ban *Szigeti Kilián*, pannonhalmi bencés főiskolai tanár alapította, aki mint orgonaszakértő — könyvei és cikkei révén — közismert volt hazánkban. A „Régi magyar orgonák” 10 kötetre tervezett sorozatából 6 kötet már megjelent, a 7., a „Pest-Buda” is munkában volt, amikor 1981-ben meghalt. *Szigeti Kilián új orgonákat is tervezett, közülük legnagyobb a pannonhalmi bazilika új orgonája és a váci zeneiskola orgonája. Ő dallamosította meg elsőnek az új magyar nyelvű ordináriumot is, az általa szerkesztett dal-
lam vált általánossá az egész országban és a határon túli magyarok közt. Nagyobb közös összejöveteleken, búcsújáróhelyeken úgyszólván csak azt éneklék. Többek közt az idei Szent István-
napon, a budapesti Bazilika előtt tartott ünnepi szentmisén is tízezrek ajkáról hangzott el.*

Sz. K. Pannonhalmi

KOVÁCS K. ZOLTÁN:

Keresztény szakszervezet - magyarok magyarokért

A nyugat-európai magyarság soraiban nincsen hiány egyesületekben, áldozatos emberekben sem. Mégis kevés az olyan szervezet, amely több évtizedes próbát kiállt. Ezek közül is kiemelkedik a Svájci Keresztény Magyar Munkásszövetség 30 éves szakszervezeti és embermentő tevékenységével.

A Svájcba érkező 56-os menekültek igénye hozta létre. 1958. december 18-án alakult meg Oltenben, ahol akkor dr. Harangozó Ferenc volt a magyarok lelkesze. A többi magyar lelkipásztor támogatását is élvező kezdeményezése találkoztott a Zürichben szervezkedő Böröcz József, Bozsóki József, Farkas Lóránd és Piroška Elemér azonos szándékával. Az alapító közgyűlésen pedig már Aarau, Basel, Herisau, Luzern, St. Gallen és Solothurn magyarsága is képviseltette magát. Később Bernben is alakult helyi csoport. Az eredményes kezdet után új lendülettel folytatta szakszervezeti tevékenységét a később Svájci Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetsége néven működő egyesület, amikor központja 1961-ben Zürichbe került. Nem véletlenül.

EREDMÉNYES ÉRDEKVÉDELMI MUNKA

A Szövetség Hanzély Menyhért és dr. Ludinszky Lajos után zürichi szervezetének lelkes vezetőjét választotta elnöknek. Böröcz József akkor már évek óta tagja volt a Svájci Keresztény Szakszervezetnek, majd később zürichi munkaügyi bíróságába is beválasztották. Sokoldalú szakszervezeti tapasztalatával és leleményességével kiszélesítette és új vágányokra állította ezt a keresztény világnézeti alapon működő, felekezeten felüli érdekvédelmi szervezetet.

A Svájci Keresztény Szakszervezetben belül önállóan működő magyar tagszövetség mindenekelőtt a beilleszkedés nehézségeivel küzdő menekült magyarság beintegrálását tartotta elsőrendű feladatának. Nyelvtanfolyamokat rendezett, állást és lakást szerzett, jogi eligazítást adott. Tevékenységével mindenekelőtt az évek során 100-ról közel 800-ra emelkedett tagjainak érdekeit tartotta szem előtt. De nem utasította el egyetlen segélyre szoruló, becsületos magyar kérését sem.

A Szövetség munkája a kezdeti se-

SIK SÁNDOR (1889–1963):

A NAPKELETI BÖLCSEK

Ama csillag után.

*A holdsugaras hideg éjszakán,
Mint egy fehérlő, csendes álom,
Úgy vonult el a komoly karaván.
És elől ment a három.*

*A sziklás föld mogorván és kopáron
Feküdt el lábaik alatt.
Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton balkan haladt.
És mintha fehér árnyak lengenének,
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek.
S ahol nem látta őket senkisésem.*

*És így subant el csendesen
Eltre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.*

Ama csillag után.

gítségen kívül kiterjedt a munkaközvetítésre, a munkahelyi érdekvédelemre, a munkaviszonyt érintő minden kérdésre. Az elnök irányításával az évek során több mint ezer új menekültnek szerzett munkahelyet. Egy svájci bank például 60, egy magyar gyáros kereken 40 honfitársunknak adott munkahelyet. És így lehetne sorolni tovább ennek a konkrét érdekvédelmi munkának az eredményeit. A központ és a helyi csoportok demokratikusan választott tisztségviselői és önkéntes munkatársai ma is segítenek a bevándorlók gondjainak megoldásában, ha szükséges a Svájci Keresztény Szakszervezet, a hatóságok és egyházi segélyszervek igénybevételével.

A SVÁJCI HATÓSÁGOK MEGBÍZHATÓ PARTNERE

A Szövetség tevékenységi köre az évek során és az igények változásával egyre bővült. Ma már nemcsak kedvezményes, kollektív munkanélküli segély-biztosítást tud nyújtani tagjainak. A 60-as évektől kezdve a gyermekekhez érkező idős szülőknek is szerzett letelepedési engedélyt és számukra is kiharcolta ugyanezt a biztosítási kedvezményt, amelyet ma már kereken 4000 svájci magyar élvez. Az elnökség munkájának minőségét, megbízhatóságát elismerik a svájci egyházi és társadalmi szervek, a hatóságok is partnerüknek tekintik és igénybeveszik szolgáltatásait. A hatóságok nehezen megszerzett bizalma tette lehetővé, hogy a Szövetség mindig újabb és újabb magyar menekült csoportnak tudott beutazási és letelepedési engedélyt szerezni az osztrák és olasz menekülttáborokból, 1969-től több száznak. Ezen kívül 75 hátrányos helyzetű, fogyatékos magyar is kapott menedéjogot közvetítésével. Közbenjárásának további jelentős eredménye számos szétszakadt magyar család egyesítése.

E szerteágazó érdekvédelmi munka és segélyezés pénzügyi alapját a keresetekhez igazított tagdíjakból befolyó összeg biztosítja. Behajtásáról 23 éven keresztül az időközben elhunyt pénztáros, Winkler József gondoskodott. A folyamatosan végzett magyarságmentő tevékenység azonban további pénzforrások feltárását tette szükségessé. Ezért hirdette meg a Szövetség a „Magyar a magyarért” mozgalmat. A felhívásából eredő jelentős összeg tette lehetővé a magyarországi és erdélyi árvízkarosultak segélyezését, a kastli Magyar Gimnázium rendszeres támogatását, az egyéni segélykérések kielégítésén kívül. De jutott ebből a segélyalapból a zürichi cserkészcsapatnak, táncsoportnak és a Magyar Irodalmi Körnek is, számos más kulturális kezdeményezésen kívül. A Szövetség a „Nemzetőr” egy oldala is, amelyen időnként Bozsóki József sajtótitkár számol be az elvégzett munkáról. Jelentős az a támogatás is, amit az elnökség a svájci egyházi és más segélyszerveken, a Nemzetközi Vöröskereszten és az ENSZ menekültügyi megbízottján keresztül ér el a nehézségekkel küzdő és jogaikért harcoló magyarok érdekében.

AZ ERDÉLYI MAGYAROKÉRT

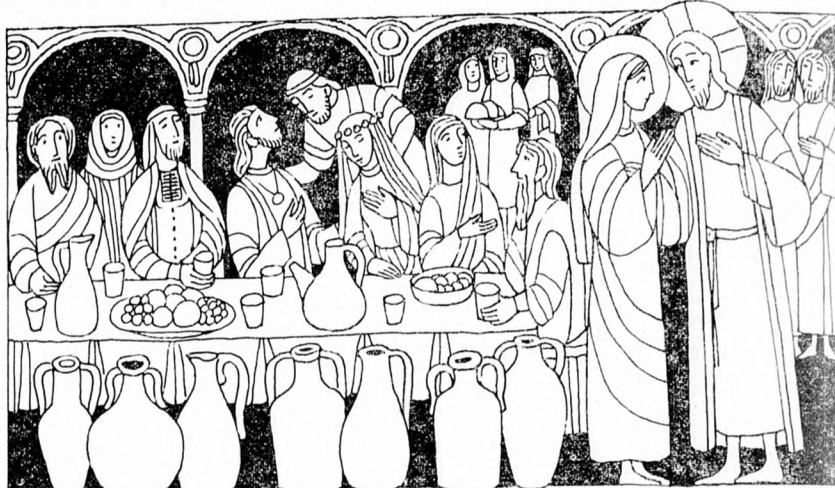
Ahogy romlott a magyarság helyzete Erdélyben, úgy növekedett a Szövetség vezetőinek figyelme és segítőkészsége a bajbajutottak iránt szülőföldjükön, majd a menekültek soraiban. Az elnök 1987 márciusi felhívása nyomán 41.500 Fr.

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyerekek, valamikor régen tudtam egy éneket, amely úgy kezdődött, hogy 10 az Isten parancsa, 9 az angyalok kara, 8 boldogság, 7 a szentség, 6 veder volt Kánaánban... tovább sajnos egyelőre nem tudom, de majd megpróbálom kitalálni és akkor nektek is megírom, jó?

raeli kis falucskában. A ritmus kedvéért mondják ebben a versben Kánaánnak. No meg azért is, mert réges-régen, amikor a zsidók még nem laktak ott, hanem a pusztában vándoroltak, Kánaánnak hívták ezt a vidéket, amit ma Izraelnek nevezünk.

De mi is volt ezzel a hat vederrel?

Tudjátok, miért jutott eszembe ez az ének? Éppen erről a Kánaánról, ahol 6 veder volt. Ugyanis január 15-én erről beszél az evangélium. Figyeljétek majd oda! De ne csodálkozzatok, ha Kánaánról egy szót sem hallotok. A hat veder csodája Kánaánban történt, egy iz-

gyűlt össze. A támogatók adományaikkal többek között 22 erdélyi magyar menekült svájci letelepedését és munkavállalását tették lehetővé. Jelentős összeggel járult hozzá az akció sikeréhez számos magyar egyesület, egyházi intézmény és egyéni adakozó is. Az ideiglenes eredménye további erdélyi menekültek megsegítését, újabb családok támogatását és biztonságba helyezését, összevonását tette lehetővé. A svájci közvélemény, a segélyszervek és a hatóságok rendszeres és pontos tájékoztatásának köszönhető, hogy reálisan látják az erdélyi tragédia hátterét és az ebből adódó feladatokat. A Szövetség elnökének a 30 éves jubileumhoz méltó kezdeményezésére 1988. június 28-án összejöttek a svájci és a Svájcban működő nemzetközi, egyházi és társadalmi segélyszervek megbízottjai, hogy egyetemes terveiket az erdélyi menekültek támogatására, s ezzel újból bebizonyította a Szervezet változatlan életképességét.

A Szövetség 1988. október 2-án tartotta jubileumi közgyűlését. Böröcz József 34 küldött és néhány vendég előtt számolt be tevékenységének lényegesebb eredményeiről, a rászorulóknak 3 évtizedes szolgálatáról. A tisztújító titkos választás eredményeként az új vezetőség néhány fiatal taggal gyarapodva a következőképpen alakult. Elnök: Böröcz József; alelnök: B. Szabó Péter; pénztáros: Reinheimer József; titkár: Parragi László és Csont Norbert; jegyző: Keresztes Benő; sajtófelelős és kulturális vezető: Bozsóki János; további vezetőségi tag: Gyorgyevits Sándor, Váci Gyula és dr. Vitos Attila lett.

Böröcz József fáradhatatlan és eredményes munkája tehát ismét elismerést nyert, a közgyűlés újból rábízta a Szövetség munkájának a vezetését. A Svájci Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetsége elnökének és központi tisztségviselőinek, valamint helyi vezetőinek és számos munkatársának tevékenysége nemcsak egyedülállóan példás teljesítmény. A Szövetség munkáját méltán értékelhetjük úgy is, mint a keresztény ihletésű magyar szakszervezeti és érdekvédelmi törekvések történetének jelentős fejezetét.

Jézust és tanítványait a Szűzanyával együtt meghívták lakodalomba Kánaánba. El is mentek, mert Jézus nem volt savanyú citrom, hanem szívesen örült együtt az emberekkel. És mi történt? Elfogyott a bor! Én nem tudom, hogy a meghívók szegények voltak-e és nem tudtak eleget vásárolni, vagy hogy a vendégek voltak-e többen, mint amire számítottak, vagy hogy többet ittak-e — nem is fontos. Fontos az, hogy a Szűzanya felfedezte a bajt és telve bizalommal kérte Jézust, segítsen a vendéglátókon, ne maradjanak szégyenben. És Jézus borra változtatott hat ott álló kövederben lévő, mosakodásra szánt vizet.

Amit most mondom nektek, az nem az én fejemben termett, hanem egy nagyon okos, nagyon jó, nemrégiben meghalt kedves püspök, Belon Gellért fejében. De mivel nagyon tetszik nekem, el akarom nektek mondani.

Van a magyar nyelvben néhány kifejezés, amit a vízről veszünk, de ami nem éppen jót jelent: áztatni, eláztatni valakit, szapulni (azt is vízzel tesszük!). Vagyis embertársaink hibáit kitergetni (ezt is a kimosott ruhával tesszük!), elmondani, kiplotykálni, ítéletet mondani róluk.

Vajon erre gondolt Jézus, amikor a mosakodásra való vizet borra változtatotta? Azt akarta talán mondani vele, hogy mi is mosdassuk meg a nyelvünket és változtassuk meg beszédünket másokról? Nem tudom, de lehet. És talán jó lenne meggondolni — magamnak is mondom! — hogyan beszélünk iskolatársainkról, néha — ha felmérésedünk — a barátainkról, a szomszédnénről, az öreg emberekről — és annyi más mindenkiről, hogyan árulkodunk, rágalmozunk, csúfolódunk. Nem gondoljátok, hogy jó lenne néha a szavainkat, beszédünket Jézus kegyelmi vizében megmosdatni?

Jézus segít bennünket ebben biztosan. Ő bőven adja segítségét, kegyelmét — akár a bort Kánaánban. Tudjátok, mennyi 6 veder bor? Körülbelül 600 liter! Ugye nagyon sok ez? Ilyen rengeteg Jézus segítsége, ha kérjük Őt, hogy segítsen!

Látjátok, mennyi mindent tudott ez az okos Belon püspök atya ebből a szentírási történetből kiolvasni, mennyire megértette, mit akar Jézus nekünk üzeni! Mert a vasárnapi evangélium mindig Krisztus üzenete nekünk arra, hogyan éljünk — és nem csak egy szép történet!

Jó farsangolást, Gyerekek, legyetek vidámak, mint mi Urunk is volt a kánai menyegzőn!

Ezt kívánja Nektek

Julika néni (Bécsből)

JUHÁSZ LÁSZLÓ:

Szent István, minden magyarok királya

Már előljáróban szeretném tisztázni, hogy előadásom* címe nem a 950 évvel ezelőtti élt őseinkre, hanem a mai magyarokra vonatkozik. Nem azt jelenti, hogy Szent István k o r a minden magyarjának: gazdagnak és szegénynek, kézművesnek és parasztnak, katonának és pészternak egyaránt uralkodója volt, — ami magától értetődik —, hanem hogy mi, a 20. század magyar keresztényei, függetlenül a felekezeti hovatartozásunktól, egyaránt magunkénak vallhatjuk első királyunkat. Egyetlen vallás, társadalmi osztály, vagy politikai irányzat sem sajátíthatja ki magának a magyar államot és a magyar kereszténységet megteremtő uralkodónkat.

Ezzel kapcsolatban katolikus testvéreinkben felmerülhet az aggály, talán csak I. Istvánt tekintjük magunkénak, de nem Szent Istvánt, hiszen a szentek tisztelete idegen a protestáns felfogástól. Ennek a téves elképzelésnek az eloszlatására hadd idézzem a Heidelbergi Káté néven ismert református hitvallást. Eszerint:

„Nem vetjük meg a szenteket, se nem vélekedünk róluk tiszteletlenül. Elismerjük ugyanis, hogy ők Krisztus élő tagjai, Isten barátai, akik dicsőségesen meggyőzték a testet és a világot. Szeretjük tehát őket, mint testvéreinket, sőt nagyrabecsüljük is, ha nem is valamely imáddászterü tisztelettel, hanem róluk való tiszteletteljes vélekedéssel és méltó dicséretükkel.”

Eddig az idézet a II. Heidelbergi Hitvallásból, amelynek tanítása egyértelmű és félreérthetetlen. Az Apostoli Hitvallásban is valljuk — katolikus testvéreinkkel együtt —, hogy „hisszük a szentek egységét”. Nos, ha általánosságban így vélekedünk a szentekről, akkor hogy ne tisztelnénk a sorainkból, a magyar nemzetből kiemelkedett szenteket, köztük is a legnagyobbat, első királyunkat. Protestáns szempontból semmi esetre sem helyeselhető, hogy egyesek — a haladás, vagy a puritanizmus jegyében — megcsonkítják szentté avatott történelmi nagyjainknak a nevét, amelyhez az évszázadok során ugyanúgy hozzánőtt a „szent” jelző, mint Könyves Kálmánál a „könyves”, vagy Nagy Lajosnál a „nagy” jelző.

Olyan véleményt is hallhattunk, hogy mivel első királyunk uralkodása idején mi protestáns magyarok még nem léteztünk, így az idejü jubileumi ünnepsorozat és annak katolikus jellege sokunkat zavart, bántott, féltékennyé tett. Ez a szemlélet teljesen hamis, mert a protestáns egyházak története nem Luther-nél, hanem Jézus Krisztusnál kezdődik. Hitünk gyökerei nem württembergi, hanem betlehemi talajból táplálkoznak. Ez azt jelenti, hogy mindaz ami egyházi síkon Krisztus születése és a reformáció között történt — annak minden dicsőségével és gyarlóságával — a mi egyház-történetünkhöz is hozzátartozik. Leszűkítve a kört ökumenikus találkozóknak témájára, meggyőződéssel vallom, hogy **Szent István minden magyarok királya**, nemcsak a katolikusoké, hanem a protestáns magyaroké is. Szent István nélkül nem lenne se magyar katolikus, se magyar protestáns egyház, mert Koppány pogány magyar népe rövid idő alatt felmorzsolódott vol-

na Róma és Bizánc, a nyugati és a keleti kereszténység malomköve között. Annak a népnek pedig, amely itt a Kárpát-medencében Szent István nélkül jutott volna el a 20. századig, lehet, hogy római katolikus- vagy görögkeleti lenne a vallása, de hogy nem magyarul imádná az Istent, az egészen bizonyos.

Az Árpádház öt tagjának szentté nyilvánítása a középkorban országunk számára is dicsőséget és rangot jelentett a nemzetek közösségében. István kanonizációja ugyanúgy gazdagította az akkor még egységes magyar kereszténységet, mint később László, Imre, Erzsébet és Margit szentté avatása. Jellemző, hogy számos református községben, így például Erdélyben a mezőségi Széken népi köszöntők őrzik Szent István tiszteletét. Olyan nagyalföldi vidékről származom, ahol lámpással sem lehetett más vallást, mint reformátust találni. A mezőtúri református kollégiumban érettségizett édesapám szájából mégsem hallottam soha I. Istvánról, csak Szent Istvánról. Ezt a nevet a kommunizmus, az iskolák általamosítása ismertette meg velem, addig csak Szent Istvánról tanultam.

Közbevetné valaki, hogy nem a név, hanem a szellem a döntő. A fő kérdés az, hogy mit vállalunk Szent István szel-

(Folytatás a 6. oldalon)

FRANK MIKLÓS:

„A hit és a hivatalok állama”

A Vatikánról, mint önálló független államról több ízben volt már szó lapunk hasábjain. Múltévi márciusi számunkban Frank Miklós „A világ legkisebb állama” címmel a Vatikán állam történetét tekintette át, áprilisban pedig a Vatikán külső képét, a fontosabb épületeket, a Múzeum épületgyűjtést, a vasútállomást, postát, a svájci gárdát stb. mutatta be „Hátátalan ország” címmel. Most arról: hogyan kormányozza a pápa a 800 milliós világegyházat, mi a szerepük a „kúriáknak” és a különféle vatikáni hivataloknak?

Tetszetős kiállítású kis könyv van a kezében: méretei 22x15 cm, 150 oldal, címlapján a Szent Péter bazilika színes fényképe. Címe: *Elenco Telefonico*, vagyis Telefonkönyv és alatta kisebb betűkkel *Stato della Città del Vaticano* — Vatikánállam. Telefonkönyv, de több mint az. A fedőlap belső oldalán a Vatikán térképe. A tartalomjegyzékből megtudjuk, hogy két párhuzamos listát tartalmaz: egy névjegyzéket, vagyis mindazok nevét, akik a vatikáni telefonhálózaton keresztül elérhetők és egy hivatali jegyzéket, mely a vatikáni, vagy azzal kapcsolatos szervek és szervezetek nevét sorolja fel. De megtalálható a könyvben a Vatikánból közvetlen hívással elérhető országok és legfontosabb városok előhívószáma, az olasz helységek részletesebb, postai irányítószámmal, sőt a római bazilikák miserendje és a vatikáni és más egyházi múzeumok látogatási ideje is, nemkülönben a Szent-széknél akkreditált diplomáciai testü-

let — követségek és nagykövetségek — címe és telefonszáma. A világ e területileg legkisebb államának telefonkönyve 2500 telefonszámot tartalmaz, és ezzel a Vatikán százalékarányban a *világ telefontal legjobban ellátott állama*. De ez nem is lehet másként, hisz a Vatikán azért telefonállam, mert hivatal állam: e telefonszámok közt alig akad magánlakásé, 95 %-ban hivatalok és szervezetek számairól van szó. Egy vatikáni számot azonban hiába keresünk benne — a pápáét: az szigorúan titkos, különben egy percig sem lenne nyugta.

De természetesen a pápa maga közvetlenül telefonálhat bárhová, s ezzel a lehetőséggel II. János Pál pápa él is. Ismeretes, hogy a nemrég visszavonult *Pertini* olasz elnököt többször hívta fel egy kis csevegésre; de egy másik kedves anekdotát is emlegetnek a Vatikánban. Nemsokkal pápává választása után egy barátja, Deskur érsek súlyosan megbetegedett és egy zürichi klinikán gyógyították. II. János Pál pápa érdeklődni akart hogyléte felől és közvetlenül feltárcsázta a klinika számát. A telefonoskisasszony — az orvosi utasításnak megfelelően — nem kapcsolta a beteg szobáját. A pápa most felfedte kiletét. Erre a kisasszony kijött a sodrából: „Ha maga a pápa, akkor én vagyok a kínai császár. Tartsa bolondnak a nagymamáját!” — és lecsapta a kagylót. De II. János Pál nem az az ember, aki feladja a harcot. Újból telefonált és akkor végre sikerült megértetnie a klinika telefonközpontjával, hogy valóban ő a pápa. A vatikáni telefonközpontban ilyesmi nem igen történhetett volna meg, nemcsak azért, mert ott ismerik a pápa hangját, hanem mert a telefonisták mind nővérek, akik sok kedvességgel és angyali türelemmel látják el éjjel-nappal feladatukat. De közreműködésükre csak akkor van szükség, ha az ember nem tudja kívülről annak a számát, akivel beszélni akar. Különben mindenkit közvetlenül lehet hívni, a 698-as római előhívószámhoz hozzátárcsázva a megfelelő négyjegyű vatikáni számot. Pl. a Vatikáni Rádió magyar országyának száma, ha az ember Rómából hívja, 698 3883. De ha már a Vatikáni Rádiónál vagyunk emlétsük meg, hogy az rendszeresen *32 nyelven sugározza adásait*, hogy adótornyai Róma közelében a *S. Maria in Galeria* nevű helység mellett vannak és, hogy távolkeletre egy a Fülöp-szigeteken létesített külön állomás közvetíti adásait. Azt aligha kell mondani, hogy a napi 1/4 órás magyar adásokat este, 19 óra 15 perckor lehet hallani, amit másnap reggel 5 óra 45 perckor ismételnék meg.

Kissé tovább időztünk a telefon (és rádió) témájánál, pedig tulajdonképpen ma másról akartunk beszélni, arról amit az egész vatikáni apparátus — és természetesen (a rádió és) a telefon is — szolgál. Azt mondtuk az imént, hogy a Vatikán „hivatal-állam” és ez bizonyos értelemben így is van. A vatikáni telefonkönyv hivatali jegyzéke 300 kü-

(Folytatás a 6. oldalon)

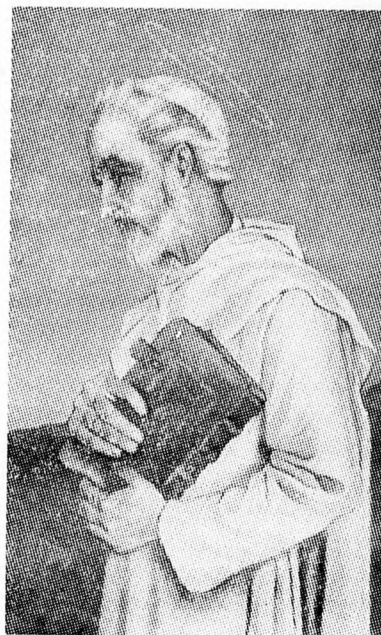
Január 20: Boldog Özséb névünnepe

Mint hogy ismét aktuálissá vált Boldog Özséb szenttéavatásának ügye, elég ok arra, hogy röviden szóljunk a magyar pálosok történetéről, mindenek előtt magáról a rendalapítóról.

Az 1200-as évek elején, nemes szülők gyermekeként látta meg a napvilágot Esztergomban. Papi pályára lépve nemsokára már az esztergomi káptalan tagja. Valószínűleg a Pilis-hegység erdős vadonában vészelté át a pusztító tatárjárást. 1246-ban azonban lemond kanonoki stallumáról és remeteségbe vonult. Hamarosan összegyűjtötte, majd szerzetesi közösségbe szervezte a pilisi hegyek között élő, a tatárvesz után számbelileg megszaporodott remetéket és 1250 táján, maguk kezemunkájával, a szentkereszt tiszteletére megépítik első hajlékukat. Így alakult meg Remete Szent Pál magyar rendje, a „pálosrend” és lett Pilis-szentkereszt a „fehér barátok” bölcsője.

A rend elismertetése ügyében Özséb maga ment az Örök Városba. Itt találkozik Aquinói Tamással, az „angyali doktorral”, az ő pártfogása révén hagyta jóvá a pálosrendet IV. Orbán pápa 1262-ben. A rend csakhamar virágzásnak indult. Özséb életében már 14 —, a középkor végén 170 pálos kolostor működik csak Magyarországon. Közülük kivált nagy hírre emelkedtek a Máriavölgyi-, a budai Szent Lőrinc-i és a Márianosztrai kolostorok. Nem árt emlékeztetni arra, hogy Nagy Lajos királyunk — Opuliai László nádorispánja kérésére — halálos ágyáról tett intézkedésével, éppen Márianosztráról indíttatja útnak azt a 16 magyar pálost, akik a lengyel Jasna Góra kolostor első lakói lesznek, sőt egyes feltevések szerint a „Fekete Madonnát” is ők vitték Csensztochovába. A 17. század közepére azonban a pálos kolostorok nagyrésze elpusztul, s ami megmaradt, azt a „jozefinizmus” oszlatta föl.

A pálosrend Magyarországra való visszatelepítése, többszöri sikertelen próbálkozás után, csak a két világháború

ESZTERGOMI BOLDOG ÖZSÉB

Feszty Masa festménye

közt valósult meg. A 30-as években, főleg Zichy Gyula kalocsai érsek buzgólkodása nyomán, kiépült a később valóságos búcsújáráshelyé vált Gellért-hegyi szikla-templom s mellette a pálosok rendháza. Sajnos, a háború ismét romba döntötte az épületet, a kommunista uralom meg elűldözte a fehér barátokat.

Özséb esztergomi kanonok „oltárra emelését” először Esterházy Pál pálos rendfőnök (1769–1775) szorgalmazta, napjainkban pedig 1986. január 20-án Lécai primás ünnepélyes keretek között indította el a szenttéavatási eljárást. „A mai történelmi időkben az isteni Gondviselés Esztergomi Boldog Özsébet adja, hogy a magyar nép rajta keresztül, mint tiszta ablakon át, felismerje Isten végtelen irgalmát, jóságát és szeretetét” — írja nekünk Arva Vince márianosztrai plébános, a szenttéavatási eljárás posztulátora. (Sz. J.)

Cím: Arva Vince, Rákóczi u. 12, H-2629 Márianosztra.

* Elhangzott egy müncheni ökumenikus imaóra keretében 1988. november 17-én.

KÖNYVESPOLC

ARCOD KERESSEM — Isten-keresők vallomásai. Összeállította és fordította Szabó Ferenc SJ. Róma 1988, 228 old.

A szép kiállítású könyv két nagy részre oszlik. Az első rész, ahogyan a magyarázó alcím is elárulja, Isten-keresők vallomásaiból — Szent Agostontól napjainkig tájékozódva — szentek, költők, filozófusok műveiből közöl gondosan válogatott szemelvényeket. Nem véletlenül — az antológia vezérgondolatából szinte következik, hogy túlsúlyban a nagy misztikus szentek, mint Keresztes Szent János vagy Lisieux-i Szent Teréz, tovább menve meg modern franciák: Claudel, Bernanos, Mauriac, a nemrégiben boldoggá avatott zsidószármazású Simone Weil s szinte hiánytalanul mind a többiek, írásaival találkozunk.

A második rész 20 interjút ad közre, egy részét azoknak, amelyeket P. André Sève, a „La Croix” c. katolikus napilap munkatársa készített és 1985-ben „Si non parlious de Dieu” (= Ha Istenről beszélünk) címmel jelentek meg. A megkérdezettek jobbára ismert francia művészek, írók, tudósok, színészek; nemcsak hívők, van köztük nem-hívó s vallástalan is. Ezeket a beszélgetéseket a Vatikáni Rádió „Az emmausi úton” sorozata bemutatta (Szabó Ferenc szerkesztője) de így nyomtatásban bizonyára azok is szívesen olvassák, akik esetleg rádióból már hallották.

Hanza Ferenc 14 színes fotója jól illeszkedik az antológiába, mindegyik ké-

pe egy-egy gondolatokat sugalló, finom lírai költemény. Sz. J.

*

EMLÉKKÖNYV — a kecskeméti Piarista Gimnázium 35 éve. Szerkesztette Ruppert József igazgató, kiadja a Piarista Gimnázium igazgatósága.

A könyv címe és alcíme kevesebbet mond, mint amit az Emlékkönyv nyújt. Azon túl ugyanis, hogy közli 1950-től, tehát az Állam és Egyház közti megállapodástól kezdve az intézetben működő tanárok adatait, valamint osztályok szerint a diák-névsorokat (ahogy ez iskolai értesítőben szokásos), — három kitűnő tanulmány érdemli meg különös figyelmünket. Jelenlét István piarista rendfőnök „Fiatalokkal a hit vándorútján” c. írása a piarista vallásos nevelési elveket és tanítási módszereket ismerteti. — Dobos Jenő, azóta elhunyt kecskeméti piarista tanár, az iskola 275 éves küzdelmes múltjából villant fel képeket s néhány, történelmi hírnévre szert tett kecskeméti piarista diák emlékét eleveníti fel. Legismertebbek közülük: „a híres Komárom” legendás védője, Klapka György honvéd tábornok; Táncsics Mihály, „a szabad sajtó rabja”, március 15-e egyik főszereplője, végül Erdősi Imre, „a branyiszközi hős” aki 17 éven át volt a kecskeméti rendház főnöke. — Szentgyörgyi Andrásnak, ugyancsak az iskola egyik volt tanárának, itt először publikált nagy tanulmánya a kecskeméti piarista templom építéstörténetét és művészi értékeit tárja föl tudományos igényvel, mégis nagy szeretettel.

Az Emlékkönyv arról győzi meg olvasót, hogy a kecskeméti Piarista Gimnázium története az egyetemes magyar művelődéstörténetnek is egyik fontos, kiegészítő láncszeme.

— s i j ő —

„A hit és a hivatalok állama”

(Folytatás az 5. oldalról)

lönböző szervezet és szervezetet tart nyilván. Valamennyien egy közös cél szolgálataiban állnak. A különös a dologban, hogy ez a cél lényegénél fogva szellemi, lelki valóság, ennél fogva alapjában véve nem is érhető el hivatali, bürokratikus eszközökkel. Mert hát hogyan is lehetne a lelkek üdvösségét — hisz ennek előmozdítása minden vatikáni hivatal célja — akciókkal, vagy rendeletekkel, előírásokkal vagy diplomáciai tárgyalásokkal munkálni? És kétségtelenül ez az alapvető dilemma, mely előtt minden egyházi szervezet áll: a vallás, mint lelki-szellemi valóság nem skatulyázható be jogi, szervezeti kategóriákba; ugyanakkor — minthogy emberi közösség is — nem lehet meg alapvető jogi szerkezet, szabályok és előírások nélkül. Ezt a nehézséget tükrözi és igyekszik áthidalni a *egyházi törvénykönyv* is, mely megkísérli a természetfölötti valóság emberi vetületét úgy rendezni, hogy az a katolikus egyházhoz tartozó 850 millió hívő Istenhez közeledését ne nehezítse meg, hanem segítse, csak anynyi előírást adva, amennyi okvetlenül szükséges és annyi szabadságot hagyva, amennyi lehetséges.

A vatikáni szervek együttesét *Kúria* néven szokták emlegetni, az egyes szervek megjelölésére *adikasztérium* kifejezést használják. Természetes, hogy a „kúria” mai formájában hosszú fejlődés eredménye. Első szervezője 450 évvel ezelőtt V. Sixtus pápa volt. 1538-ban 15 hivatalt rendszeresített. Ezen 80 évvel ezelőtt változtatott először X. Pius pápa az első kúria-reformmal. De az Egyház interkontinentális jellege, és főleg a II. Vatikáni Zsinat által a kúriára ruházott feladatok, szükségessé tették 1967-ben a kúria átszervezését, vagy pontosabban az átszervezés megkezdését. Pontot erre a VI. Pál által kezdeményezett reformra, 1988. június 28-án II. János Pál pápa tett, *Pastor bonus* kezdetű apostoli konstitúciójával. Anélkül, hogy e 110 oldalas dokumentum részleteire kitérnénk, talán nem árt áttekintenünk, milyen természetű szervek működnek s ennél fogva milyen munka folyik ma a Vatikánban, mint a világ-egyház központjában.

A már említett „dikasztérium”-ok ezentúl 5 típushoz tartoznak. Valamennyi szerv felett áll az *Államtitkárság*, melynek két tagozata van: az egyik az *egyházi belügyekkel* foglalkozik, a másik a *külgügyekkel*, azaz a különböző államokkal fenntartott kapcsolatokkal.

A második csoporthoz tartoznak az ún. „kongregáció”-k, számszerint 9. Ezek, az államtitkárság két szekciójával együtt — mint mondtuk — egy világi állam minisztériumaihoz hasonlíthatók. A kongregációk az Egyház legfontosabb feladatainak központi irányítását látják el. Első helyen szerepel a *Hittani kongregáció*, mely — mint neve is sejteti — a hit tisztasága felett őrködik. Sorrendben követik: a *Püspöki Kongregáció*, a *Keleti Egyházak Kongregációja*, az *Istentiszteleti és Szentségi kongregáció*, a *Hitterjesztés Kongregációja*, a *Papi kongregáció*, az *Istennek Szentelt Élet* és az *Apostoli Élet Társaságai kongregációja*, végül a *Szeminá-*

tusi talajból táplálkozik. Nemcsak ökumenikus találkozók, de a hétköznapi során sem szabad megfélekednünk arról, hogy mi katolikus és protestáns magyar keresztények testvérek vagyunk, akik egyformán büszkék lehetünk minden magyarok közös királyára, Szent Istvánra.

riumok és Tanulmányi Intézetek Kongregációja.

A vatikáni szervek harmadik típusához tartoznak a *törvényszékek*. Ilyen három van: az ún. *Penitenciária*, az *Apostoli Signatura* és a *Római Róta*.

A negyedik csoportban találjuk meg a II. Vatikáni Zsinat után megszerzett ún. *Pápai Tanácsokat*, melyből 12 van: többek között a Világiak, a Keresztények Egysége, a Család, az Igazságosság és Béke, az Elvándorlók és Útonlevők tanácsa.

Végül az ötödik csoportba sorolja a pápa a három „Hivatal”-nak nevezett szervezet: névszerint az *Apostoli Kamarát*, a *Szentszék Gazdasági Ügyeinek Prefektúráját* és a *Szentszék Vagyonkezelőségét*. Hogy az egyes „diszkasztériumok”-nak mi a feladata, azt nem lehet mindig nevükből kitalálni. Ezért ha legközelebb bekandikálunk a vatikáni kulcslukakon, akkor egyenként is elővesszük őket. Sőt rá fogunk jönni, hogy még ez az ötfajta szerv sem elegendő, hogy az Egyház és a Vatikán minden munkaterületét felölelje. Vannak ti. még ezeken kívül is olyan intézmények, amelyek a Szentszék szolgálatában állnak, vagy vele vannak kapcsolatban, ilyen az *Apostoli Könyvtár*, a *Vatikáni Titkos Levéltár*, a *Pápai Akadémia*, a *Vatikáni Nyomda és Könyvkiadó*, a már említett *Vatikáni Rádió és a Televíziós Központ*, az *Osservatore Romano*, azaz a Vatikán napilapja.

A Szentatya által elrendelt átszervezés és reform e sokrétű munkát jobban egymásra hangolja és ezáltal hathatósabbá, áttekinthetőbbé — és olcsóbbá teszi. És ez az utóbbi sem megvetendő szempont, ha figyelembe vesszük a Vatikán anyagi helyzetének romlását és vele párhuzamosan a kiadások állandó növekedését.

CSEKÉSZNAPTÁR 1989-RE

Elkészült a Magyar Cserkészszövetség új naptára, falra is akasztható könyvecske, a magyar nyelvterületen szokásos ünnepek, névnapok megjelölésével.

Idei naptárunk témája a magyar leánycserkészlet vázlatos története az indulástól napjainkig. Abból az alkalomból került sor e témára, hogy a leánycserkészlet egyetlen világtalálkozója, a Pax-Ting ötven éves. Ezt a nevezetes eseményt 1939-ben Magyarországon, Gödöllőn rendezték, ahol 1933-ban a fiúcserekszet legsikeresebb világtalálkozóját, a IV. jamboreet tartották.

A naptár megrendelhető: Hungarian Scout Association, P.O.Box 68, Garfield, N.J. 07026-0068, USA.

VALAMI LÉNYEGES HIÁNYZIK!

Az Új Ember december 11-i száma közli a 10 cserkész-törvényt. A 2.-at így: „A cserkész híven teljesíti kötelességeit”. Ez nekem valahogy sután hangzik. Valami hiányzik belőle! ... Megvan! A folytatás: „... amelyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik”. — Így már egészen más! (—)

EMLÉKEZÉS 56-RA

Frankfurtban a Magyar Egyházközség meghívására, november 13-án az 1956-os októberi forradalom és felkelés harminckettedik évfordulója alkalmából *Hefty György*, a „Frankfurter Allgemeine Zeitung” munkatársa tartott előadást. Előadása főcéljának azt a törekvést nevezte meg, hogy az 56-os eseményeket közelebb hozza a mai magyar fiatalsághoz. Részletesen kitért arra, hogy az októberi forradalom követeléseiből a mai napig mi valósult meg. A roppant érdeklődéssel kísért előadást, amelyet nagyszámú közönség hallgatott végig, érdekes vita és hozzászólások követték.

Jónás Endre, Frankfurt.

Szent István, minden magyarok királya

(Folytatás az 5. oldalról)

lemi örökségéből? Nos, ezen a téren is szinte mindent közösen vállalunk és vállalhatunk. Ami pedig a Szent István kultuszban sajátosan római katolikus elem — és itt Tóth Károly református püspököt idézem — azt a protestáns egyházak tiszteletben tartják és ugyanazt teszik a katolikusok a protestáns állásponttal szemben.

Szent István halálának 950. évfordulójáról valamennyi magyar keresztény egyház méltó keretek között megemlékezett és mindegyik felekezet közös örökségnek vallotta apostoli királyunk szellemi hagyatékát.

Talán nem túl messzemenő az a következtetés, hogy Szent István szellemének is szerepe volt abban, hogy nálunk Magyarországon még a vallásháborúk idején sem öltött olyan embertelen méreteket a vallási türelmetlenség, mint amely egyes nyugati államokban — így például Írországon — még ma is félelemben tartja az embereket. Bethlen Gábor Erdélyben mondták ki először a vallásszabadságot. Hol volt még egy protestáns fejedelem Európában, aki a 17. század elején a jezsuitákat állította az oktatásban példának a protestáns tanítók elé — mint Bethlen Gábor? Ő tette lehetővé a jezsuiták visszatérését Kolozsmonostorra és ő támogatta anyagilag a katolikus Káldi magyar nyelvű bibliafordításának megjelenését. A katolikus részről hadd emeljem ki példának az 1790-es budai országgyűlést, amelyen olyan katolikus főurak küzdöttek a protestánsok vallási jogaiért, mint gróf Széchényi Ferenc, Batthyány Alajos vagy Forgách Miklós. Szent István szavára, aki az idegenek megbecsülésére és a soknyelvűség támogatására intette fiát, és ezzel a tolerancia, a türelem magját hintette el, évszázadok múlva is hallgatott a magyarság. Ha valaki elolvassa ma, hogyan bú-

csúztatta félévszázaddal ezelőtt Ravasz László református püspök elhunyt barátját, Mailáth Gusztáv erdélyi katolikus püspököt, vagy milyen lelkes szavakkal méltatta a Tudományos Akadémián Prohászka Ottokár nagyságát, az megérti, hogy köztünk magyarok között tradíciója, hagyománya van az ökumenikus törekvéseknek. Nekünk már a két világháború között volt egy „Ökumené” nevű közös lapunk, amely a keresztény közeledés szellemét szolgálta.

A keresztény összetartás sürgető parancsára Ravasz László református püspök már félévszázaddal ezelőtt figyelmeztetett. 1936. október 31-én, a reformáció ünnepén elmondott beszédét a következő gondolattal fejezte be: „A kereszténységet totálisan és halálosan fenyegeti egy vele ellentétes hit és hatalmi rendszer, amelynek a győzelme minden keresztény gondolatra, intézményre, egyházra és hitvallóra nézve megsemmisülést jelent. »A fejsze immár a fák gyökerére vettetett«. A kereszténység két fő sudára közül egyik sem mentheti magát külön, s vesztéért egyik sem okolhatja a másikat. Együtt kell megállniuk, mert éppen ezekben az időkben az derül ki, az a régi elfelejtett igazság, hogy egyik ereje a másiknak is, s csak együtt, egymást tartva, táplálva, emelve és szerelve élhetnek.”

A magyar toleranciának és ökumenikus törekvésnek ez a Szent Istvánig visszavezethető szelleme bennünket is kötelez. Hiszen első királyunk — igaz hogy a kemény kéz politikájának eredményeként — közmegegyezést és vallási türelmet hozott létre, szabad vallásgyakorlatot biztosítva a muzulmánoknak és a zsidóknak is.

Ne felejtjük el, hogy a kereszténységnek az a két fő sudara, amelyre Ravasz László hivatkozott, a közös bibliai gyökerek közvetítésével, ugyanabból a krisz-

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Halottaink: Dr. Kugler Béla, meghalt 91 éves korában, a szentségekkel megerősítve, hosszú türelemmel viselt szenvedések után. Utolsó útjára elkísérték hozzátartozói és ismerősei. Engesztelő szentmise áldozatot az Orsolyiták templomában mutattunk be érte, könyörögve az Úrhoz.

Szabó Aranka meghalt 70. évében, hirtelen a jó Isten kifürkészhetetlen akaratából. A jó édesanyát gyászolja férje, fia és nagyszámú rokonsága. Engesztelő szentmiseáldozatot a fischli St. Medeztus templomban mutattunk be érte, az Úr irgalmát kérve. Nyugodjanak békében!

BELGIUM

A keresztség szentségében részesültek: Kopeitty Samuel Gellért Remy, K. József és Marie Rose Roland fia; Liège. **Stefko Anaïs**, S. Attila és Joelle Neujean lánya; Velroux. **Nagy Árpád Michel**, Nagy Ágnes fia; Gosselies-ben. Isten áldása kísérje őket életútjukon!

Házasságot kötöttek: Szabó Myriam és Tellaftin Giovanni, Ougrée-ban. — Raffay Gabriella és Spits Eric, Visé-ben. Gratulálunk! Eljenek boldogan!

Elhunytak az Úrban: — Öszinte részvételünk. **Mossay Alphonse**, 76 éves korában.

Szattelberger Mária férje, Trooz-ban. — **Beykens Theofil**, 76 éves korában, Szatmári Rézsi férje, Boornem-ben. — **Tüske Lydia**, élt 76 évet, Liège-ben. — özv. **Nagy Gyuláné**, szül. **Hoffer Erzsébet**, 79 éves korában, Ottignis-Brüsszelben. — özv. **Hoffer Lajosné**, szül. **Dombovári Margit**, élt 80 évet, Genk-ben. — özv. **Kádár Mártonné**, élt 79 évet, Waterschei-ben, elhunyt Brüsszelben. Adj Uram örök nyugodalmat nekik.

NÉMETORSZÁG

Essen: **Házasságot kötöttek:** November 12-én örök hűséget esküdött egymásnak **Glott Péter** és **Moor Erzsébet** a neukirchener Dorfkirche-ben. Isten áldása kísérje az ifjú párt.

Frankfurt: **Keckés József** és **Rogányi Erzsébet**, szeptember 3-án, Heidelbergben és **Kempler Péter** és **Keckés Irén**, október 2-én Mainzban örök hűséget esküdtek egymásnak. Isten áldása kísérje őket életük útján.

A keresztség szentségével az Egyház tagja lett: **Német Cristian**, N. László és **Bajnóczy Erzsébet** fia, 1988. július 9-én, Nassauban. Növekedjék bölcsességben és szeretetben mindenkinek örömére.

A magyar mártírok jelképes síremlékének feliratos táblája. A francia szöveg magyar fordítása: „Ez a francia föld legyen jelképes sírja Nagy Imrénének, a magyar forradalom miniszterelnökének és mindazoknak, akiknek 30 évvel kivégzésük után sem jutott síremlék a saját hazájukban. — Az Emberi Jogok Magyar Ligája, Párizs 1988.”

A párizsi Père Lachaise temető jelképes sírjánál — amelyet Nagy Imre halálának 30. évfordulóján avattak fel — gyűltek össze november 4-én, mécsesekkel a kézben a francia főváros magyarjai, hogy közös imával emlékezzenek meg az elhunytakról. A felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül, ökumenikus szellemben megtartott ige-liturgiát és mindenszenteki megemlékezést **Molnár Ottó párizsi magyar lelkész** vezette. A megható temetői ünnepséget **Ruzsik Vilmos franciaországi főlelkész** szentbeszéde, együttes könyörgések, egyházi énekek, **Mécs László** „Fényt hagyni magunk után” c. verse tették még ünnepélyesebbé a magyar Himnusz hangjai fejezték be. **J. Á. Párizs**

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni MAGYAR BÁL

Az eddigi nagysikerű keretek között **1989. január 29-én, vasárnap**

20.00 órai kezdettel

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermeiben tartjuk. Felvilágosítás 1989. január 9-től, 18.30—21.00 óráig a ☎ (0 89) 53 17 85 telefonszámon. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegyezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség München Csoportja
— Bálrendezéséig —

APRÓHÍRDETÉSEK

Mielőtt valahol pénzt befektetne, invesztáljon először egy objektív, szakszerű és diszkrét tanácsadással!!!
Hogyan tudnám céltudatosan a vagyonomat felépíteni?

Nehezen megdolgozott pénzéért 15 % évi kamat (10.000 DM-től, Quellensteuerfrei). Szeretne aranyat legalisan 30 %-kal olcsóbban vásárolni?

Házépítés? De hogyan?
Irodánk segít problémáinak megoldásában! Hívjon fell bennünket!
Konrad, (052 41) 5 90 31. 10.00—12.00 és 14.00—16.00 óra között.

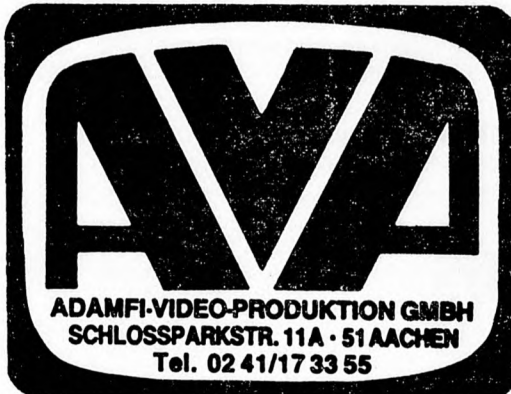
36 éves, csinos, széles érdeklődési körű, budapesti értelmiségi nő, jó megjelenésű, érzelmileg igényes társat keres 45 évesig. Jelige: „Orchidea”.

Ruhrvidéken élő, 41 éves technikus vagyok, két gyermekem (7 és 9) egyedül nevelem. Megismerkednék komoly, vallásos, egyházilag szabad hölgygel, aki életcéljának szintén meleg családi otthon nevezhetne. Jelige: „Szentségi házasság”.

Budapesti, budai, központi fekvésű örök-lakás (40 m²) eladó 45.000 DM-ért. Érdeklődés reggel, Konrad, (052 41) 1 59 99.

1989. január 21-én, 20 órakor, a Gasteig kis koncert termében Ottó Éva Mária zongoraestet tart. Jegyek: 20 és 15 DM-ért (diákoknak 10 DM) kaphatók a Gasteignél, Rosenheimer Str. 5, München 80, Telefon: (0 89) 41 81 614.

Szent István halálának 950. évfordulója alkalmából a Rómában rendezett ünnepségsorozatból, valamint a Szent János országjárásának szegedi ünnepségéről készült — professzionális berendezéssel felvett videofilm — PAL - Secam - NTSC megrendelhető Nyugat-Európában: 50 DM előzetes beküldésével. Postázás 1989 januártól. P. Szőke János, Postfach 1209, D-6240 Königstein.

MEGJELENT! MEGJELENT!

Erdey Sándor:

A RECSKI TÁBOR RABJAI

3. bővített kiadása. Reflexiók a Magyarországon a recski táborral foglalkozó rádióadásokra és újságcikkekre, melyekből kiderül, hogy még ma sem ismernek el mindent az illetékesek, ha Reeskről van szó! Külön fejezet foglalkozik a hírhedt AVH történetével. 300 oldal. Ara: 35.— DM + portó. Megrendelhető az összeg előzetes beküldésével: Erdey Sándor, Implerstr. 10, D-8000 München 70.

Ein Mann aus der Schomodei.

Autobiografischer Roman von

Thomas Herbst.

Ganzleinen, 324 Seiten, 15x21 cm. Preis: 38.— DM. ISBN 3-87354-177-7 Der Roman schildert autobiografisch das bewegte Leben eines Mannes, der als Lehrer in den Ungarnaufstand 1956 verwickelt wird und in die Mühle parteipolitischer Intrigen gerät. Mit der Unterdrückung des Volksaufstandes wird auch sein Schicksal besiegelt: Den humanistischen Idealen als Lehrer treu, ermahnt er in seiner Heimatstadt die auch dort aufgetragenen revoltierenden Menschen zur Mäßigung, und es gelingt ihm, daß dort die Konterrevolution unblutig verläuft. Trotzdem wird er verschleppt, dann verurteilt und jahrelang inhaftiert. Auch nach seiner Begnadigung darf er seinen Beruf nicht mehr ausüben. 25 Jahre lang muß er unterschiedlichste Hilfsarbeiten annehmen. Enttäuschungen über Arbeitskollegen und Liebesaffären wechseln ab mit froheren Tagen im Kreis der Familie und Freunde in Pécs und am Balaton.

HOHENLOHER DRUCK- + VERLAGSHAUS
7180 Crailsheim, Ludwigstr. 6—10

Padányi Viktor:	US \$
Történelmi tanulmányok	12.—
Májusi fagy, regény (műbőr)	10.—
A nagy tragédia I—II. szintézis, plastik	22.—
Dr. Szilvay Gyula: A magyar és testvéreink őstörténete	12.50
Ferdinandy Mihály: Ellenszögölök (Apám három nemzedéke)	14.—
Fábián József: Budapest a Duna gyöngye	9.—
Baráthosy-Balogh Benedek: Szumirok-Szittyák-Östüránok	8.—
Füry Lajos: A bécsi szünjäték, történelmi regény, trilógia	22.—
Szilnyay Zoltán: Még ég a láng — korrajz	12.—
Nyíró József: Néma küzdelem	16.—

Megrendelhetők: Dr. Fabó Lászlónál, 22 Hancock Str., San Francisco, CA 94114, USA.

ART DÉMÉNAGEMENTS S. A. Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk! Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.
Magyarországi képviselőnk: **Trans COOP**, Honvéd utca 28
7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.
Magyaroknak kedvezmény!
ART Déménagements S. A.
2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)
Privát cím: Keresztes László
58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

Elkészült

a **MINDSZENTY JÓZSEF** herceg-prímás életművét bemutató dokumentációs film. Két videokazettán, 6 órás időtartammal, PAL rendszerben, 140.— DM + portó. NTSC rendszerben (3 kazettán) 170.— DM + portó. Megrendelhető az összeg előzetes beküldésével: ERDEY Sándor, Implerstr. 10, D-8000 München 70.

MINDSZENTY FILM

A Széchenyi Kör rendezésében a Gasteig Kulturzentrum 0117-es termében bemutatásra kerül a Mindszenty József bíboros életéről készült dokumentációs film.

I. rész: 1989. január 3-án, 19 órakor.
II. rész: 1989. január 5-én, 19 órakor.

Gorbacsov könyve katolikus szemmel

Világszerte érthető érdeklődést keltett **Mihail Gorbacsov „Atalakitás és új gondolkodás”** c. könyve, hiszen mindnyájan azt várjuk tőle és arra szeretnénk világos választ kapni: hogyan kell értelmezni, illetőleg *hogyan képzeli el Gorbacsov a peresztrojkát?*

A Rómában megjelenő nagytekintélyű „La Civiltà Cattolica” lapban **Giovanni Rulli SJ.** „Új típusú forradalom a Szovjetunióban?” címen ismerteti és értékeli a szovjet pártvezér munkáját. Előjáróban méltatja a mű kritikus hangvételét a múlt hibáinak ecsetelésében, ugyanakkor kifogásolja, hogy nem tér ki a sztálini korszak vérengzéseire, a sokmillió áldozatra. Különösen azt nehezményezi, hogy nem esik szó a valóságokról és ennek kapcsán a számos kiemelkedő vallási, kulturális érték elpusztításáról.

Elismeri a Szovjetunió látványos tudományos és technikai eredményeit, de a képhez az is hozzátartozik — írja a recenzens — hogy ez a fejlődés az erőszak jegyében, diktatórikus légkörben ment végbe, amely *semmibe vette az emberi méltóságot és szabadságot*. Gorbacsov ismételt hangsúlyozza a szovjet polgárok emberi jogainak tiszteltetését, kár hogy ebben az összefüggésben *nem tér ki a vallás szabad gyakorlatával kapcsolatos jogokra*, amit pedig több alkalommal előszóval nyomatékosan hangoztatott. Így a keleti szláv kereszténység ezeréves jubileumán elismeréssel szól az ortodox kereszténység történelmi érdemeiről és kijelentette: „A vallásos hívők szovjet polgárok, munkások és hazafiak, akiknek jogukban áll kifejezni saját meggyőződésüket (...) A kereszténységet az orosz nép többsége történelmi örökségének tekintti”.

Gorbacsov könyvének tanulmányozásából azt a következtetést vonja le Giovanni Rulli jezsuita atya, hogy „egy objektívebb, konkrétabb, emberibb és lelkibb szemlélet képezi a peresztrojka alapját, annak az összetett megújulási folyamatnak jegyében, amely nem csupán a gazdasági, a társadalmi, a törvényalkotói és a művészeti-, hanem a *lelki megújulást is* magában foglalja”.

(—)

A Bécsi Napló közlése szerint „augusztus folyamán 45 ezer tag lépett ki a kommunista pártból, valamint 100 ezer a KISZ ifjúsági szervezetből”.

Hírek — események

Paskai László esztergomi bíborosérsek a tavasz folyamán a szovjet kormány meghívására Kárpát-Ukrajnába, azaz Kárpátaljára látogat. A meghívást **Alexandr Jakovlev**, a politikai bizottság tagja adta át Paskai primásnak. Kárpát-Ukrajnában 1945-ben mintegy 100 ezer latin szertartású katolikus élt. Lelkipásztori gondozásukat jelenleg 11 pap látja el, tizen közülük 65 év fölöttike.

Az NSZK-ban kerek számban 1.100 katolikus iskola működik, ezek felét szerzetesrendek tartják fenn. A tanulók száma kb. 300 ezer. Az egyes tartományok jelentősen támogatják a katolikus iskolákat, amelyek rendkívül népszerűek tanulmányi és nevelési színvonaluk révén. Magyarországon viszont az oktatás-nevelés négy évtized óta az óvodától az egyetem befejezéséig kötelezően materialista-ateista szellemben folyik. Napjaink felgyorsult társadalmi és politikai változásai ezen a téren is, reméljük, hathatós eredményeket hoznak.

A Taizé-i ökumenikus szerzetesközösség által immár több mint 10 éve megrendezett nemzetközi ifjúsági találkozót az idén április 28-tól 30-ig Magyarországon, Pécsen rendezik meg. A közös istentiszteleteken és imákon **Roger Schutz** testvér, Taizé-i prior és **Cserháti József** püspök is részt vesz.

Az egri „*Ho Si Minh Tanárképző Főiskola*” hallgatói egyre sürgetőbben követelik, hogy változtassák meg az 1969-ben a főiskolára erőszakolt nevet. Mi szükség van éppen egy tanárképző intézet esetében, hogy idegen nevet viseljen? Legtöbb névadási javaslat természetesen **Gárdonyi Gézára**, az „*Egri csillagok*” írójára esik, aki tanítói oklevelét is a mostani főiskola épületében szerezte.

Jeruzsálem latin szertartású pátriárkája, **Michel Sabbah** olyan új jogi státust követel Jeruzsálem számára, amely egyformán biztosítja a három nagy vallás jogait és az erőszakmentességet e g e s z Jeruzsálemben. Szükséges, hogy a zsidók, keresztények és mohamedánok szabadon mozoghassanak a szent városban, hiszen mindhárom vallás ősi bölcsőjének tartja Jeruzsálemet.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnként: **Joseph DANİ**, Hunterview Dr., NW., Calgary, Alta. T2K 5E4, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe, küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 30 DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 13.— US \$ + 10.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

MAGYAR HENTESÁRÚ!

Jóminőségű áruinkat mindenhol ismerik!

RENDELJEN ÖN IS! HAZAI ÉZEK!

Friss töpörtyű	1 kg	16.—
Friss kolbász	1 kg	15.—
Füstölt kolbász	1 kg	18.—
Száraz kolbász	1 kg	20.—
Ha elégedett, mondja el barátainak!		
Orig. Pick-szalámi	1 kg	32.—
Orig. "Szegedi" paprikás szalámi		32.—
Finom "Debreceni"	1 kg	13.—
Paprikás "Pusztai" szalámi	1 kg	19.—
Krakau paprikával v. nélküle	1 kg	12.—
Fokhagymás sonkaszalámi	1 kg	18.—
Sonkaszalámi Pol. Árt. 90 % sovány		22.—
Füstölt disznósajt paprikával	1 kg	12.—

Üzemiünkben szeretettel várjuk!
Próbavásárlásnál 10 % árengedmény!
Szállítunk utánvétellel vagy számlára.

VIKTOR PÁL hentes-mesier

7063 Welzheim, Lorchenstr. 29
Telefon (őjjel-nappal): (071 82) 67 36

"TÉTÉNY" Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayrstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 6393 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:

csütörtökön, pénteken 8.30—18.00 óráig
szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark		8.90
Balatoni olaszrizling	1 liter	5.70
Balatoni kékfrankos	1 liter	5.70
Debrő hárslevelű		6.80
Badacsonyi kéknyelű		7.20
Badacsonyi szürkebarát		7.30
Soproni kékfrankos		6.80
Villányi burgundi		7.30
Csopaki rizling		6.80
Zöldszilváni		7.30
Tokaji aszú 4 puttonyos		14.50
Tokaji aszú 3 puttonyos		12.50
Tokaji szamorodni		10.50
Vilmos körtepálinka		24.50
Kecskeméti barackpálinka		27.—
Cseresznyepálinka		24.50
Kosher szilvapálinka		32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter	16.—
Pick szalámi	1 kg	27.—
Csabai	1 kg	25.—
Gyulai	1 kg	23.—
Házi kolbász	1 kg	19.—
Disznósajt	1 kg	12.50
Véres-májás hurka	1 kg	12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg	3.80
Paprika káposztával	0.7 liter	4.90
Paprika káposztával	2 liter	10.50
1 kg desszert SZALONCUKOR		16.— DM

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN,

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21
Virchowstr. 45 D-8500 Nürnberg 10

"INSTITUT MADELEINE"

Ön talán nem magányos, de ismerősei között bizonyára akad, aki az. Kérjük, adja át címünket bizalommal! Társkeresés, házasság — teljes diszkrécióval. — Kérje díjtalan tájékoztatónkat! Wegenerstr. 6, D-8000 München 45. Telefon (0 89) 3 11 66 22

Apróhirdetések

Magyar érzésű hölgyet keres a francia határ közelében lakó 56 éves, magas, 32 éve az NSZK-ban élő diplomás férfi. Jelige: „Kettesben szebb”.

Újvidéken élő „Jugoszl.”, 44 éves, 158/53, értelmiségi nő komoly szándékkal, jó modorú, kiegyensúlyozott férfi ismeretségét keresi. Jelige: „Vonzalom”.

NSZK-ban élő, érettségizett, dolgozó szakmunkás, 36/168, keres korban hozzáillő nőt családalapítás, házasság céljából. „Tavaszi” jellegre a kiadóba.

1989. január 22-én a Budapest Hotelban, 15.00 órakor Billmayer Annuska énekel, Kovács Andor világhírű gitárművész közreműködésével.

Kisebb nyaralót, vagy ikerházat vennék a Balatonnál. Cím: Kaltvedt Agnes, N-4017 Staranger, Havollv. 11, Norwegen.

FIGYELEM! Kérem jelentkezzen a „Rentenbasis” hirdetés feladó személyé!!!

Czímber Krisztina (anyja neve: Wagner) keresi azokat a személyeket, akik Wagner Károlyt és családját Szombathely-Perintből 1902—1974 között, illetve Czímber Józsefet Mesteriből ismerték és németesítési kérdésben tanúként segítenének. Minden költséget fedezünk. Cím: 8451 Lauterhofen, Alte Sulzbacher Str. 21.

Ha bármely német napilapot illetve képesítést szeretne előfizetni, Billmayer Annuskánál 10—20 DM árkedvezményt kap.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarul németre és németről magyarra, 8000 München 1, Postfach 162. Telefon: (0 89) 53 02 35.

HUSZKA LEHÁR, KÁLMÁN IMRE... MAGYAR FILMEK VIDEON!

Kérésre információt küldünk!
ÁDÁMTI VIDEO, ☎ (02 41) 17 33 55
Postfach 29, - 5100 Aachen.

LAKÁS MAGYARORSZÁGON!

Hazatelepülőknek, nyugdíjasoknak, üzletembereknek.
Vezérképviselő Európára és Afrikára (kivéve NSZK):
INTERCOMP, Postfach 430,
CH-1211 Genève 1, ☎ (22) 32 39 37

BÖRRUHÁZATI ÜZLET NYÍLT!

Nagy választékban kapható: nappa bőrből készült modern női kosztümök, több színben, háromnegyedes kabátok, szoknyák, nadrágok és férfi rövidkabátok, több színben. Magyaroknak 10 % árengedmény!
Majoros Terézia, München 2, Erzgebirgsstr. 16 (Stieglmaierplatz közelében). Telefon: (0 89) 5 23 69 53. — Nyitvatartási idő: hétfőtől péntekig, 10—18 óráig, szombaton 9—13 óráig.

Fejős Ottó: MEGKÖVESEDTEK (1984) és **ÁTTETSZŐ FÉNY (1986)** című verses kötetei kaphatók az Életünk kiadóhivatalában, kötetenként 21.— DM árbán.

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeget hiányjegyzzék alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok - Zepelinrepülések - Tévényomatok - Különlegességek állandó vétele és eladása.

Kérje díjtalan készletjegyzzékünket. Postacím: **TAL AG Abt. Philatelie Postfach 631, CH-9601 St. Gallen**

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

- Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászonk. \$ 15.— DM 32.—
 - Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
 - Mindszenty Okmánytár: Mindszenty tanítása. 313 old. \$ 8.— DM 15.—
 - Mindszenty Okmánytár: Mindszenty áldozata. 320 old. \$ 8.— DM 15.—
 - Mindszenty József: Esztorgom a Primások városa. 125 oldal. \$ 8.— DM 15.—
 - Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára. 255 oldal. \$ 8.— DM 15.—
 - Mindszenty Dokumentation: Ungarns Kirche im Kampf (II) 335 oldal. \$ 8.— DM 15.—
 - Der Prozeß. Mindszenty Dokumente. (Dr. Vecsey) 400 oldal. \$ 8.— DM 15.—
 - Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—
 - Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
- Szállításnál + portóköltség.
Megrendelhető:
az „ÉLETÜNK” kiadóhivatalánál
Oberföhringer Straße 40
D-8000 München 81 W. Germany

HAZAI HENTESÁRÚ DM

1 kg Kolbász, füstölt, száraz	18.—
1 kg Kolbász, frissen füstölt	16.—
1 kg Véreshurka rizsával	12.—
1 kg Májashurka rizsával	12.—
1 kg Disznósajt	14.80
1 kg Tokaszalonna	10.80
1 kg Húsos vastagszalonna	14.—
1 kg Tepertő	16.—
1 kg Füstölt borda	12.—
1 kg Füstölt sonka	24.—

A szállítás utánvételes.
5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
Külföldre nem szállítunk!
MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
Peter Roseger Str. 3, 6710 Frankenthal/Pf.
Telefon: (062 33) 6 26 93

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

- KÖNYV ÉS HANGLEMEZ** Sfr.
- Harsányi: Magyar Rapszódia 69.—
 - Gévaldi Paul: Te meg én 29.—
 - Tolkien: A gyűrűk ura 1—3. köt. 48.—
 - Móricz: Schatten der Sonne, Der große Fürst, Zaubergarten, 1—3. köt. 54.—
 - Proust: Az eltűnt idő nyomában 1—3. k. Svann, Bimbózó lányok árnyékában, Quermantesék 85.—
 - Remarque: Ejszaka Liszabonban 22.—
 - Tardi L.: Régi feljegyzések Magyarországról 12.—
 - Paszternák: Zsvágó Doktor 42.—
 - Magyar elbeszélők a 19. sz.-ban 1., 2. 38.—
 - „ ” a 20. sz.-ban, 1., 2., 3. k. 48.—
 - M. Mitchell: Elfújta a szél, 1., 2. köt. 80.—
 - Németh László válogatott művei, 1-3. 73.—
 - Sienkiewicz: Quo vadis 34.—
- és még sok ezer könyv és hanglemez kapható! * Kérje katalógusunkat!
- M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung**
Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein-Schw.
☎ 061/46 59 02. Külföldről: 0041/61 46 59 02

ÉLETÜNK
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38
Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.
*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40.
8000 München 81.
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 20.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 30.—
ELŐFIZETÉS:
Az Életünköt a helyi magyar lelkesek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
Előfizetési ár egy évre DM 20.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 30.—
Lapzárta: minden hónap 15-én.
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.
Postscheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 790 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HÍRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkontókra kérünk. Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto. Postscheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 5.—
Jelige portóval DM 5.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 16.—
Keretben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszoros hirdetés esetén 10 % kedvezmény.
Egymásután hatszoros hirdetés esetén 20 % kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Hívatások órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől—péntekig, 10.00—15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezekben érdeklődjenek telefonon.

• NEMZETŐR KÖNYVEK •

- Gloria victis 1956—86, DM 3. kiadás, 156 oldal 20.—
 - Független Fórum — Szamizdat antológia, 336 oldal 35.—
 - Szolzenyicin: Gulag szigetcsoport II 580 oldal 25.—
 - Makra Zoltán: Honvédelmi miniszterek szolgálatában 24.—
 - Teillard de Chardin: Tudomány és Krisztus, 294 o., fele áron, portóval 12.—
 - Az emberi energia, 250 oldal fele áron, portóval 12.—
- Megrendelhető a könyv árának egyidejű be-
küldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88,
D-8000 München 50, BRD címen.

Medaillon

Öreg ékszerek,
ezüst használati tárgyak,
komplett evőeszközök,
tálcák a K.ú.K. időből
nagy választékban.

VÉTEL & ELADÁS!

Ludwig-Thoma-Str. 13
8183 ROTTACH-EGERN
Tel. 080 22/54 41

Janos Toth

A „MAGNUS” GMBH FRANKFURT SZOLGÁLTATÁSAI:

- 1. OTP—IKKA Generalvertretung.**
Vámmentes ajándékautók. — Pénzküldemények.
- 2. Magyarországi ingatlanok közvetítése.**
Kérje legújabb ajánlatainkat.
- 3. Vegyesvállalatok szervezése.**
Az új magyarországi „vállalkozási” törvény és a „külföldi tőkebefektetési” törvény értelmében.

MAGNUS GmbH
6000 FRANKFURT / M. 56
Im Feldchen 35
Telefon (061 01) 4 77 12
TELEFAX (06101) 44860

INTERNATIONALE REPRÄSENTANZ

ÉRTÉKES, MÉGSEM DRÁGA AJÁNDEK A KÖNYV!

- BIBLIA, Ó- és Újszövetségi Szentírás 48.—
- BOURGERON: BEN-HUR fia 10.20
- CRONIN: A mennyország kulcsa 12.—
- GREENE: Hatalom és dicsőség 10.—
- HÉTÉNYI - LELOTTE: Beszélgetés a Mesterrel, ifjúsági könyv 12.90
- HOZSANA. Teljes kottás népénekeskönyv 8.40
- ISTEN GYERMEKE VAGYOK. Imakönyv gyermekek számára 7.20
- KÉPES BIBLIA szemelvényekben fiataloknak 20.—
- LAPIERRE: Az öröm városa 19.80
- MEDJUGORJE. Beszámoló — képek — dokumentumok 30.—
- MÉCS: Aranygyapjú. Válogatott versek 21.60
- PÉCSI: Kules a muzsikához, I—III., lemezenként 12.—
- ROBINSON: A bíboros 14.40
- SERÉDI: Szent István Emlékkönyv, reprint 1938-ból 72.—
- SZANTÓ: Boldog Gizella első magyar királyné élete 16.80
- SZEBENI — LUKÁCS: Hazai szerzetesrendek képekben 39.60
- SZENT ISTVÁN TISZTELETE. Életrajz és imák 4.80
- ÚJ ARANYHARFA. Versek gyűlekezeti és családi alkalmakra 36.—
- VIRT: Márton Áron, a lelkiismeret apostola 10.20
- WALLACE: Ben - HUR 10.20
- WERFEL: Az elsőszülött mennyország 9.90

Megrendelését készségesen teljesíti a Katolikus Magyar Sajtómunkaközösség német rövidítéssel **KUPA**, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ (089) 8 11 14 24
Megrendelését készségesen teljesíti a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség német rövidítéssel **KUPA**, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ (089) 8 11 14 24
— Kérjen ingyenes árjegyzékét! —